

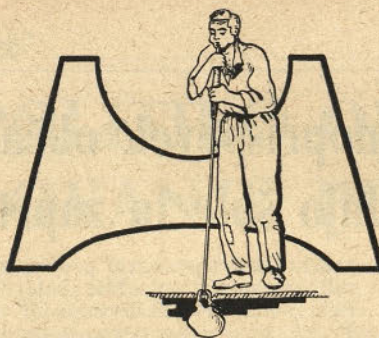

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto VIII.

Hrastnik, 7. 8. 1972

Št. 8

Urejuje uredniški odbor: Ko-
zole Drago, Vračun Viljem,
Racki Viktor, Strgaršek Jan-
ko, Janežič Alojz, Gerhard Jo-
že. Odgovorni urednik: Ger-
hard Jože. Uredništvo in upra-
va: Steklarna Hrastnik. Izhaja
stalno na 8 straneh vsakega
5. v mesecu. — Naslov: »Stek-
lar« glasila kolektiva Steklar-
ne Hrastnik, tel. št. 814-622 —
interno 19. Tisk in klišeji
AERO kemična in grafična
industrija Celje

REZULTATI POSLOVANJA JANUAR - JUNIJ 1972

Najprej pogledimo, kako je s številom zaposlenih. Povprečno število zaposlenih za obdobje poročanja znaša 1778 delavcev, na dan 30. 6. 1972 pa je bilo 1792 zaposlenih, od tega 899 moških in 893 žena. Kljub temu, da smo po sprejetju novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in samoupravnega sporazuma povečali osebne dohodke, je še vedno precejšnja fluktuacija delovne sile. Podjetje je v tem obdobju zapustilo 96 oseb, na novo pa se je zaposlilo 142 oseb.

PROIZVODNJA

Z letnim planom smo predvideli, da bomo proizvedli 21,890.337 kg, v obdobju poročanja smo proizvedli 9,251.517 kg ali 42,26 % od planiranega. Samo v juniju smo planirali proizvodnjo v višini 1,754.777 kg, dosegli pa smo 1,677.039 kg ali 95,57 % od planiranega. Zaradi boljše razumljivosti podatkov v nadaljevanju poročila podajam tudi podatke o planirani in doseženi komadni proizvodnji. Z letnim planom smo predvideli, da bomo proizvedli 216.530.000 komadov, v obdobju poročanja pa smo proizvedli 106.970.696 komadov ali 49,40 % od planiranega. Obrat 301 je komadni plan dosegel s 54,94 %, obrat 302 pa z 48,99 %.

PRODAJNE CENE

S planom smo predvideli, da bomo za kg prodanega stekla iz obrata 301 dobili 9,33 din, dejansko pa smo dobili 10,13 din, za kg prodanega stekla iz obrata 302 smo predvideli 5,21 din, dejansko pa smo dobili 5,94 din. Povprečna prodajna cena za podjetje kot celoto je bila predvidena v višini 6,85 din za kg, v obdobju poročanja pa smo dosegli 7,77 din.

Na višino dosežene prodajne cene je vplival asortiman, ki smo ga proizvajali oziroma prodali, saj je iz podatkov razvidno, da smo komadno skoraj na planu, medtem ko smo v kg 6 % pod planom.

IZVOZ

S planom smo predvideli, da bomo izvozili za 2,827.032,29 dolarjev, v obdobju poročanja smo izvozili za 1,337.846,27 dolarjev, to je 47,32 % od planiranega in 14,43 odstotkov več, kot smo izvozili lani v istem obdobju. Na osnovi teh podatkov lahko trdimo, da bomo letošnji plan dosegli, saj zato obstoje realne možnosti. V obdobju, za katerega sedaj poročamo, še ni stekel posel z Italijo in v remontu smo imeli kapacitete polavtomatske razsvetljave,

vedenega stekla stal 6,05 din, dejansko pa nas je stal 7,02 din ali 16,07 % več kot smo predvideli.

V doseženi lastni ceni predstavljajo poslovni stroški 58,89 % osebni dohodki pa 41,11 %.

PROIZVODNI ODPADEK

Proizvodni odpadki v obdobju poročanja v še dopustnih mejah nasproti planu, in sicer za asortiman obrata 301 smo predvideli 17,09 %, dosegli pa 17,76 %, za asortiman obrata 302 smo predvideli 12,25 %, dosegli pa 31,69 % ali povprečno za podjetje kot celoto planirano 12,67 %, doseženo pa 14,07 %. Po vrstah pa je: napaka dela 4,46 %, napaka

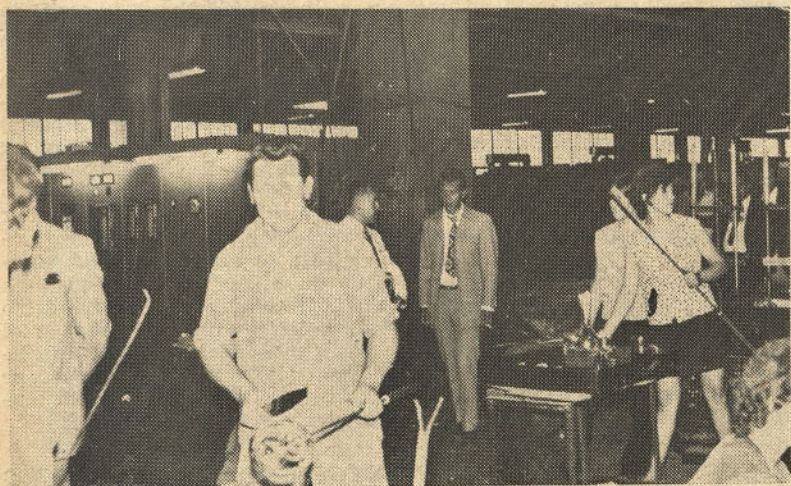
stekla 4,96 %, ostali lom (vse vrste loma) 8,34 %. V tem podatku se zrcali naš odnos in ravnanje z izdelki.

REALIZACIJA

V obdobju poročanja smo prodali za 74.758.600,72 din stekla ali 49,84 % od planiranega, realizacija uslug, trgovskega blaga in materiala znaša 1.750.395,65 din, izredni dohodki 564.175,12 din. Celotni dohodek po izdanih fakturah smo dosegli v višini 77.073.171,49 ali 51,01 % od planiranega. Razlika med prodajno in lastno ceno je 8.645.453,86 din, odstotek dobička na celoten dohodek smo dosegli z 11,22 %, predvideli pa 11,76 %.

RAZDELITEV CELOTNEGA DOHODKA

	din	na bruto sklade
Celotni dohodek	77.073.171,49	25,41 %
porabljena sredstva	37.257.136,01	9,065.606,89
pogodbene in zakonske obveznosti	4.138.715,93	po formiranju skupnega rezervnega fonda, rezervnega fonda in rezervnega sklada podjetja ter posojila za nerazvita področja, ostane za neto sklade 6,621.670,48 din.
celokupni poslovni stroški	41.395.851,94	Povprečni osebni dohodek v obdobju poročanja znaša 1.747,20 din, to je 6 % več, kot smo planirali.
dohodek podjetja	35.677.319,55	Ce si sedaj pogledamo, kako se gibljejo terjatve in obveznosti, vidimo, da tu ni za nas bistveno ugodnejših sprememb.
Dohodek podjetja se nato deli naprej, in sicer:		
na osebne dohodke 74,59 %	26.611.712,66	
realizirani osebni dohodki	27.031.865,69	
preveč izplačano	420.153,03	
	1. 1. 72	31. 5. 72 30. 6. 72
Terjatve od odjemalcev	37.097.802,28	42.520.942,46 42.749.218,33
Obveznosti do dobavit.	12.601.567,95	11.139.615,43 12.785.322,06
		Vodja plana in analize Krsnik Franjo, l. r.

PRODAJA

S planom smo predvideli, da bomo celotno proizvodnjo tudi prodali. Od planiranih 21,890.337 kilogramov smo v obdobju poročanja prodali 9,621.214 kg ali 43,95 odstotka od planiranega. Prodaja je za 369.697 kg večja od proizvodnje, oziroma za to količino so se zmanjšale zaloge gotovih izdelkov.

katere asortiman gre predvsem v izvoz.

LASTNA CENA

Dosežena lastna cena proizvodnje znaša 49,55 % od planirane, kg proizvodnja pa 42,26 %. Razvidno je, da nas kg proizvedenega stekla stane več kot smo planirali, in sicer s planom smo predvideli, da nas bo kg proiz-

ZAHVALA

Tovarniškem odboru sindikata in delavskemu svetu Steklarne Hrastnik se upokojeanci iskreno zahvaljujemo za ugodno rešitev naše prošnje. Vsi so bili veseli te obdaritve, prav posebno pa še upokojeanci z nizkimi pokojninami.

V prihodnje vam želimo še mnogo delovnih uspehov in obenem pričakujemo, da se boste tudi prihodnje leto spomnili na nas, če bodo to dovoljevala finančna sredstva.

Upokojeanci steklarne
Hrastnik

Kako se zbira samoprispevek občanov in prispevek delovnih organizacij za gradnjo šole in zaprtega kopališča v Hrastniku?

KAKO JE Z IZGRADNJO OBEH OBJEKTOV?

Občani Hrastnika so se na referendumu v decembru 1971 odločili, da bodo za dograditev dodatnih 12 učilnic s kabineti pri osnovni šoli narodnega heroja Rajka v Hrastniku ter za izgradnjo zaprtega kopališča prav tam prispevali 1 % od svojih osebnih dohodkov, in sicer za dobo 5 let, tj. od 1. 1. 1972 do 31. 12. 1976.

Delovne organizacije pa bodo pogodbeno prispevale 0,8 % od ustvarjenega dohodka prav tako za dobo 5 let. Z dograditvijo navedenih objektov bo omogočen normalnejši pouk, obenem pa bo

rešeno tudi vprašanje prepotrebnih prostorov posebne šole, ki dela sedaj v težkih pogojih na Frtici. Prav tako bomo s to dograditvijo izboljšali delovanje otroškega šolskega varstva.

Z izgradnjo zaprtega kopališča pa bomo uresničili dolgoletne želje in zahteve občanov naše občine. Po predračunih iz leta 1971 naj bi stroški za izgradnjo znašali:

1. za dodatne šolske prostore 7.260.000 din;
 2. za zaprto kopališče 2.989.600 din;
- skupaj 10.249.600 din.

S samoprispevkom občanov bi v petih letih zbrali 4.766.100 din.

Prispevek delovnih organizacij pa bi v petih letih znašal 4.281.000 din.

Skupaj 9.047.100 din.

Razliko do predračunske vrednosti, ki znaša 10.249.600 din, to je 1.202.500 din, pa bo prispeval sklad za financiranje negospodarskih investicij iz sredstev, ki so se od delovnih organizacij zbrala do leta 1971 in iz katerih se je financirala obnova osnovne šole na Dolu.

Skladno s sprejetimi sklepi ob uvedbi samoprispevka je skup-

ščina zadolžena, da občasno občane, delovne organizacije in krajevne skupnosti informira o poteku zbiranja sredstev in o gradnji objektov, da bi le-ti bili seznanjeni z uspehi pa tudi težavami pri zbiranju sredstev in gradnji.

KAKO SO POTEKALA VPLAČILA V I. POLLETJU 1972?

Iz naslednje tabele je razvidno, da so občani iz naslova samoprispevka v I. polletju 1972 vplačali:

PREGLED DOHODKOV SAMOPRISPEVKA, VPLAČAN V ČASU OD 1. I. DO 30. VI. 1972

Nap. št.	Kategorija zavezancev	Januar	Februar	Marec	April	Maj	Junij	Skupaj
1.	Zaposleni	7.367,30	76.058,05	83.169,70	81.154,90	81.197,55	84.859,00	413.806,50
2.	Upokojenci	—	—	23.466,30	17.111,60	16.873,80	16.707,30	74.159,00
3.	Kmet, proizvajalci	—	742,70	732,75	337,60	2.728,35	749,20	5.335,60
4.	Obrtniki	—	1.441,15	1.405,25	931,45	3.321,05	1.902,25	9.001,15
	SKUPAJ	7.367,30	78.241,90	108.774,00	99.535,55	104.120,75	104.262,75	502.302,25

V kategoriji »zaposleni« je v skupnem znesku upoštevanih tudi 420 dinarjev od nakazila 1 občana iz inozemstva.

Skupni vplačani znesek 502.302,25 din je nasproti planu za leto 1972 nekoliko presežen, kar pa je rezultat višjih osebnih dohodkov in pa dejstva, da so planirani zneski samoprispevka za naslednja štiri leta znatno višji in znašajo:

- za leto 1973 840.000 din
- za leto 1974 940.800 din
- za leto 1975 1.054.400 din
- za leto 1976 1.180.900 din

Ze iz teh števil se da ugotoviti, da bomo planirane zneske v naslednjih letih težje dosegli.

Tudi delovne organizacije v občini svoje sprejete obveznosti v redu izpolnjujejo. Do 30. 6. 1972 so plačale 526.000 din, kar je v skladu s podpisanimi pogodbami.

Ob teh ugotovitvah pa je potrebno poudariti, da so predračunske cene gradnje računane iz leta 1971. Znano pa je, da stroški gradnje rastejo, zato je treba računati, da bodo stroški ob dograditvi višji.

Upoštevajoc gornje podatke o plačevanju in cenah se ocenjuje, da je program gradnje in načrt financiranja dokaj realen in da so dane možnosti, da se ga uresniči.

KAKO JE S PRIPRAVAMI OZIROMA PRICETKOM GRADNJE?

Za dograditev dodatnih šolskih prostorov pri osnovni šoli narodnega heroja Rajka v Hrastniku je skupščina občine sprejela vso potrebno dokumentacijo in sklepe, najela kredite, ki se bodo vračali iz dotoka samoprispevka občanov in prispevka delovnih organizacij. Prav tako je podpisana pogodba s splošnim gradbenim podjetjem Hrastnik, ki dela izvaja in po kateri bodo stroški gradnje šole z opremo znašali 7.400.000 din, rok dograditve je določen za občinski praznik — 3. julij 1973. Z gradbenimi deli se je intenzivno pri-

čelo v juniju, kljub nekaterim težavam (rušitev in nova gradnja nekaterih pomožnih prostorov stanovalcev ob stanovanjskih blokkih in podobno).

IN KAKO JE Z IZGRADNJO KOPALIŠČA?

Skupščina občine je sprejela sklep, da nastopa kot investitor. Prav tako so se že pričela pri-

pravljalna, predvsem zemeljska dela, skupno z deli za gradnjo šole. Naročen je glavni projekt, ki bo izdelan in predan investitorju do 1. 10. 1972. Stroški za gradnjo bodo bistveno večji od predračunske vrednosti iz leta 1971. Računa se, da se bo pričelo z glavnimi gradbenimi deli na tem objektu v sredini prihodnjega leta, vendar predvidevamo, da bistvenih zakasnitev te gradnje po sprejetem programu ne bo.

Skušali smo na kratko in konkretno obvestiti vse občane o poteku zbiranja sredstev in o uresničitvi programa. Drugo poročilo — ob začetku leta 1973 — pa bo dalo celotnejšo sliko naporov, uspehov pa tudi težav v prvem letu zbiranja sredstev in ob pričetku gradnje obeh objektov.

Tajnik
Skupščine občine Hrastnik
Franci Martinšek

1000 dinarjev osebnega dohodka

V vseh javnih informacijskih sredstvih, poleg sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacijah se poudarja načelo, da se je potrebno zavzemati za minimalne osebne dohodke za redni delovni čas v višini 1.000 din. Sprva so bili delovni kolektivi v tej akciji pesimistični oziroma zaskrbljeni, ker ob zamrznitvi cen, stabilizaciji, davčnih ukrepih, pogojih dela, nelikvidnosti niso nič kazali na to, da bodo kolektivi lahko dosegli takojmenovano magičeno številko 800 din, po kasnejših priporočilih pa že 1.000 din.

Tudi v naši delovni organizaciji smo pred uveljavitvijo novega pravilnika — to je do oktobra 1971 — precej težko verjeli, da bo ta pot brez posledic v okviru delovne organizacije. Delavski svet podjetja pa je ob uveljavitvi pravilnika, ker je bilo nekaj postavk za 700 oziroma 750 točk, sprejel sklep, da mora biti najnižji osebni dohodek ob vrednosti točke 100 800 din. Ze po prvih izračunih se je pokazalo, da je bil ta sklep realen, družbeno koristen, tako da steklar na vnaprej ni bila več stalni predmet obravnave glede najnižjih osebnih dohodkov. Kasneje je z rezultati dela porasla tudi samozavest, da se da doseči še več kot 800 din na mesec, ne glede na

to, da spremenjeni instrumenti, zlasti cene nam ne bodo ne vem koliko doprinesle k masi osebnih dohodkov. Če upoštevamo, da smo na podlagi rezultatov dela še prihranili nekaj mase osebnih dohodkov, bi lahko ob zmanjševanju bolniškega staleža dosegli tako vrednost točke, ki bi zagotovila najnižji osebni dohodek 1.000 din: Če vzamemo kot primer novo zaposlenega nekvalificiranega člana, ki je razporejen na najnižje delovno mesto 700 točk brez dodatka na stalnost, brez vročinskega dodatka in brez nočnega dela, znaša njegov osebni dohodek ob vrednosti točke 128 že 896 din, kar na drugi strani pomeni, da lahko brez kakršnihkoli zapet-

ljajev podjetje sprejme stališče družbenopolitičnih organizacij, da bi bil najnižji osebni dohodek 1.000 din.

Verjetno bo tudi steklar nova organizacijska struktura, zlasti ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela glede na obseg proizvodnje, števila zaposlenih, izpolnitev tehničnega procesa in investiranje mnogo doprinesla k realizaciji stališča sindikatov, poleg tega pa lahko celo pričakujemo, da bi ob takih spremembah in realizaciji sklepov delavskega sveta lahko mnogi presegli tudi to mejo ter istočasno povečali akumulacijo, s čimer bi bilo konec diskusije o odnosih in slabih razmerah v Steklarni Hrastnik.

ZAHVALA

Drage sodelavke in sodelavci! Ko odhajam v pokoj, mi nalaga dolžnost, da se vam še enkrat zahvalim za vso pozornost, ki ste mi jo izkazali ob tej priliki.

Prijetno sem bila presenečena nad dragocenimi darili, s katerimi ste me obdarili. Dolgoletno delo med vami je bilo prijetno, vendar pride čas, ko se je treba posloviti od sodelavcev, od kolek-

tiva, v katerem si pustil del svojega življenja.

Zato, drage sodelavke in sodelavci, vam pri vaših naporih želim še veliko delovnih uspehov, celotnemu kolektivu pa še večji napredek tako doma kot v inozemstvu.

Vaša hvaležna
Lončarič Marija

ODBOR ZA POSLOVNO POLITIKO OBRAVNAVAL ŠESTMESEČNO POSLOVANJE PODJETJA

Odbor za poslovno politiko je pozitivno ocenil rezultate, ki so bili doseženi v obdobju januar—junij. V ospredje je bil postavljen problem — vzdrževanje strojev in vzgoja kadrov.

Na razširjeni seji odbora za poslovno politiko so bili navzoči vodje združenega dela posameznih obratov, odbor za plan in finance, predsedniki svetov organizacij združenega dela. Odbor za poslovno politiko oziroma navedeni navzoči so obravnavali rezultate poslovanja podjetja za obdobje januar—junij. Analizo rezultatov je podal vodja plansko analitske službe tov. Kršnik Franjo. Ker so rezultati prikazani v posebnem sestavku, člani kolektiva pa so bili z njimi seznanjeni s posebno številko tovarniškega informatorja, bi podal nekaj zaključkov, ki jih je sprejela razširjena seja odbora za poslovno politiko.

Ugotovljeno je bilo, da so bili stroški doseženi v mejah predvidenih po planu. V samem rezultatu za mesec junij je razvidno, da so stroški celo v upadanju. Razčistila se je problematika povečanih stroškov za mazut in to za prve mesece letošnjega leta. Ugotovljena je bila napaka pri knjiženju. Drugih nepredvidenih stroškov v mesecu juniju ni bilo. Stroški za vodo se iz meseca v mesec večajo. Posamezne obrate se opozori, da bolj varčujejo z vodo.

V razpravi, ki se je vršila okrog nedoseganja plana v avtomatski proizvodnji, predvsem po količini, se ugotovi, da je temu vzrok menjava asortimana. Več se je proizvajalo manjšo embalažo, predvsem stekleničke za penicilin. Zaradi tega so boljši rezultati po vrednosti. Ugotovi se, da je plan v novem obratu izredno visok.

Glavni problem pa je velik odpadek, ki ga povzroča slabo vzdrževanje strojev, hladilnih naprav in merilnih instrumentov. Eden od bistvenih problemov, ki se že dalj časa pojavlja, so pa kadri za upravljanje in vzdrževanje strojev.

Odbor za poslovno politiko je zaključil, da mora obratovodja in kadrovska služba takoj po dopustih izdelati program vzdrževanja in kadrovske zasedbe za celoten obrat. Potrebno je izvršiti tudi a-

nalizo sposobnosti obstoječih kadrov, ki zasedajo posamezna delovna mesta. Predvsem pa takoj pristopiti k načrtnem vzgajanju kadrov. Predlaga se tudi, da se z dobavitelji elektro energije dogovorijo glede stalnih izpadov električne energije. Potrebno je doseči vsaj to, da predčasno javljajo izklope.

Poslovni odbor oceni, da so rezultati, ki so prikazani, zadovoljlivi, predvsem pokazatelji po finančni plati. Velik odraz napredka je v tem, da smo dosegli povečanje osebnih dohodkov, saj smo poprečne plače dosegli, kot je bilo predvideno po planu. Polletna analiza izvajanja samoupravnega sporazuma kaže, da se je kolektiv držal v okviru določenih sporazuma. Ker smo dosegli predviden dohodek, nam je bila dana možnost izplačevanja plač po sporazumu. To pa zato, ker je akumulacija hitreje naraščala kot osebni dohodki.

Likvidnost se v prvem polletju ni izboljšala in je ena največjih težav pri poslovanju. Posledice tega se kažejo tudi pri nepravčasnem dobavljanju rezervnih delov.

Eden od bistvenih problemov je še vedno večji odpadek pri gotovem asortimanu izdelkov. Velik odpadek je še vedno pri proizvodnji razsvetljave na lajkah, kjer se ugotavlja, da še nismo v celoti obvladali tehnologije novih elektro peči. Po predvidenih se bo proizvodnja v jeseni ustalila, ker bodo tudi stroji zasedeni z bolj kvalitetnim kadrom. Ureditve tega problema in problem okrog odpadka je nujna.

Kupci nimajo bistvenih pripomb na kvaliteto izdelkov razen zaradi trenutnega odtoka steklene mase, predvsem pri stiskanih izdelkih. Pripombe so v glavnem od inozemskih kupcev. Poslovni odbor daje nalogo strokovni službi — vodji zmesi in taljenja, da skupno s šefom proizvodnje ugotove vzroke, zakaj do tega prihaja in da v tem pogledu tudi ukrepajo.

Ugotovi se tudi, da je sedaj v

poletnih mesecih preveč članov delovne skupnosti na dopustu.

Planiranje dopustov bo potrebno bolj regulirati in to na celotno letno obdobje, kar bo naloga kadrovske službe in posameznih vodij obratov.

Potrjen je tudi predlog kolegija, da se za mesec julij izplača planska vrednost točke v znesku 1,28 din. Po predvidevanju v mesecu juliju ne bo dosežena planirana realizacija, niti ne bo dose-

žen količinski plan proizvodnje. Zaradi tega bi morali biti tudi osebni dohodki nižji. Predlog za izplačilo planske točke 1,28 din je bil sprejet pod pogojem, da se v jesenskih mesecih nadoknadi preveč izplačani dohodek. Z istim problemom se bo poslovni odbor srečal tudi v mesecu avgustu.

Toliko v vednost članom kolektiva, da bo v poznejših mesecih pač treba refundirati sredstva nazaj v plačni sklad.

Razdelitev po novih pogojih

V letošnjem letu je DS sprejel tudi pravilnik o razdelitvi stanovanj in dajanju posojil za individualno gradnjo, kjer so natančneje določeni pogoji, na podlagi katerih lahko člani delovne skupnosti pridobijo pravico, da postanejo nosilci stanovanjske pravice, ali ustrezajoča sredstva za lastno gradnjo. Temeljna pogoja za pridobitev stanovanja sta petletno obdobje rednega neprekinjenega delovnega razmerja in prioriteta lista. Prioritetna lista se postavlja po pogojih, ki so določeni v pravilniku. Vsak član, ki je v tekočem letu na prioritetni listi in če v tekočem letu ne pride v poštev, ima prednostno pravico pred vsemi kandidati, ki vložijo vloge v naslednjih letih. Obstaja več pogojev, ki so posebej točkovani (vložitev vloge, socialno stanje, čas zaposlitve, kvalifikacija, disciplinska neoporečnost, obstoječe stanovanjske razmere itd.). Komisija preverja stanje na podlagi vlog, po prosti presoji pa se lahko odloči, da si ogleda obstoječe stanovanjske razmere (pripomba nekaterih proslincev, da si stanovanja komisija ne ogleda, je zato neprimerna). Komisija na podlagi ustrežajočih podatkov vsekakor lahko ugotovi dejansko stanje in sestavi prioriteto listo. Ob takem stanju imajo prosilci ustrezno zagotovitev, da bodo prišli na vrsto v prihodnjem obdobju. Iz razpoložljivih podatkov je razvidno, da v Steklarni Hrastnik narašča tako število interesentov, pa tudi število stanovanj in lastne gradnje. Odbor za stanovanjske zadeve in družbeni standard ima danes zelo težaven položaj, zato ne moremo in ne bomo dovolili, da so predsednik odbora in člani odbora objekti napada nekaterih posameznih vročerkvnežev, ki vidijo samo sebe, ne pa ostalih članov delovne skupnosti. Odbor poskuša rešiti vloge tako, da bi zadostil čim večjemu številu proslincev, upoštevajoč določila pravilnika, zato ponovno poudarjamo, da ne bomo dopuščali in prenašali individualnih izjav o osebnih interesih in drugih zvezah. Vsakdo, ki ni postal nosilec in je vložil vlogo, se lahko seznani s prioriteto listo in številom točk. Vse dotlej dokler nismo prepričani o vseh pogojih vsakega posameznika, nismo upravičeni oponašati in oporekati odločitvi odbora.

Vsekakor je odbor razveselil mnoge člane, ki so v preteklem mesecu zvedeli, da dobijo stanovanje. Mnogo bo težav s prese-litvijo, z nakupom, krediti itd., vendar je na obrazih videti vese-

lje. Moramo pa dati pikro pripombo, da stanovanja niso zgrajena in izdelana dosledno, da je na stenah mnogo lis, da so mizar-ska dela površno opravljena, in še mnogo drobnih pomanjkljivosti, ki pa bodo stanovalca stala mnogo denarja, ki je itak obremenjen, kar pa bi bila naloga izvajalca. Tudi ne moremo razumeti, da je bila nekaterim stanovalcem dana možnost, da so prejeli ključke od posameznih stanovanj mnogo prej, tako da so si lahko že predhodno uredili, drugim pa je bilo to kategorično odklonjeno. Vprašujemo, ali nismo plačali vsi enako kot podjetje in ali ne bomo kot nosilci stanovanjske pravice enako plačevali stanar-ne.

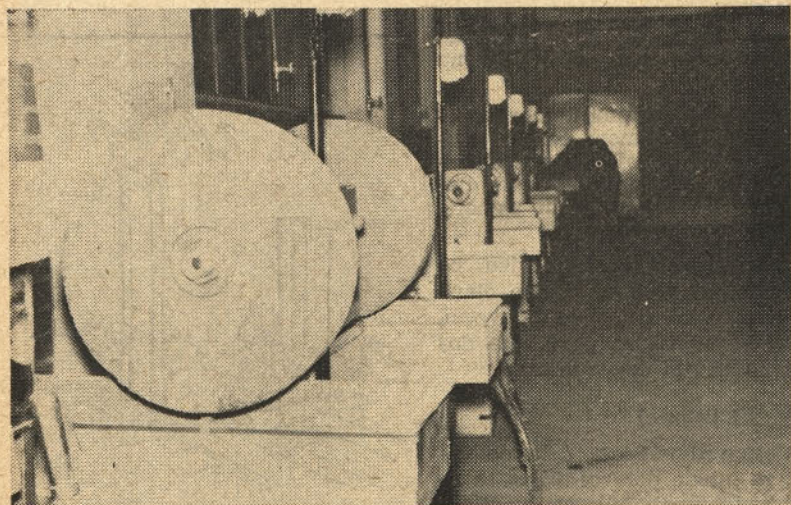

17 članov kolektiva STEKLARNE HRASTNIK se te dni seli v nova stanovanja v drugo stolpnico na Logu

Kljub vsem tem nepravilnostim in težavam pa smo v letošnjem letu rešili mnogo kritičnih in drugih primerov ter si želimo še več gradnje, da bomo lahko v čim krajšem času zadostili vsem proslincem.

DOPISUJTE V

STEKLARJA

Stroji za poliranje obeskova za razsvetljavo v novem obratu brusilnice

Rezultati avtomatske proizvodnje v mesecu juniju 1972

Že v mesecu juniju so se pojavile prve težave v avtomatski proizvodnji zaradi izrednega izpada strokovnih delavcev in upravljalcev strojev zaradi bolniških in rednih dopustov. Ta problem se je pokazal predvsem pri strojih H 28, proizvodnja kozarcev, in pri P 12 stiskalnic.

Izredne težave in zastoji so pa nastali tudi zaradi slabega vzdrževanja strojev in zaradi vzdrževanja ostalih naprav. Predvsem se tu pojavljajo razne okvare na strojih, regulacija temperature v fidrih in hladilnih pečeh, izredno velikokrat pa so bili nenormalni izklopi električnega toka. Poleg tega pa je bila v drugi polovici meseca tudi izredna vročina, ki je bila tudi vzrok izpadov zaradi bolezni.

Vsi ti vzroki so tudi vplivali na same rezultate v proizvodnji. Posamezni stroji so dosegli tako proizvodnjo:

IS 1 — je proizvajal steklenice etol in več vrst lak stekleničk od velikosti od 10 g do 15 g. Količinsko je bil plan dosežen s 96 % in po vrednosti z 61,5 %. Povprečni odpadki je znašal 20,6 %. Rezultati niso razveseljivi, vendar je vzrokov več. Tako je bil stroj že v prvih dneh v remontu za 3 dni. Po remontu so se pojavile težave pri uvajanju stroja v proizvodnjo. Zato je bilo izredno veliko odpadka zaradi natrganih in napočenih izdelkov. Težave so bile tudi zato, ker smo delali skozi cel mesec samo zahtevne izdelke.

IS 2 — je proizvajal steklenice za vegeto 80 gr in več vrst steklenic za medicino od 100 g do 200 g. Količinsko je bil plan dosežen s 111,8 % in po vrednosti s 116 %. Odpadek je bil povprečno 8,3 %. Rezultati so v redu. Daljši zastoji so bili zaradi menjave mreže v hladilni peči in popravila ventilatorjev za hlajenje modelov.

IS 3 — je proizvajal skozi cel mesec stekleničke penicilin 8 g. Količinsko je bil plan dosežen s 105 % in po vrednosti s 105 %. Odpadek je bil 12,4 %. V prvi polovici meseca je bila proizvodnja odlična, nato so se pričele pojavljati težave, vzrok je bil v ša-

motni skledi, ki je povzročala, da so bile gotove steklenice z rumenimi lisami.

IS 4 — proizvaja embalažo iz rjavega stekla. Proizvajal je steklenice za pivo »Talis« Maribor, kininke v velikosti od 150 g do 400 g in pitralon steklenice 50 g. Količinsko je plan dosežen s 136 odstotki in po vrednosti s 114 %. Povprečen odpadki je znašal 13,5 odstotkov. Rezultati pokažejo, da je bila proizvodnja v redu. To predvsem zaradi dobrega asortimana izdelkov. Težave so bile le pri proizvodnji pitralon stekleničk, kjer je bil izredno velik odpadki. Vendar je steklenička šla v proizvodnjo šele 27. 6., tako da na skupni rezultat ni vplivala.

H 28 — je proizvajal kozarce 0,05 l, 1 dcl in 0,2 l. Vsi kozarci so šli na žigosanje, razen manjše količine, ki je šla na dekoriranje. Količinsko je bil plan dosežen z 91,5 % in po vrednosti z 88 %. Povprečen odpadki je znašal 16,7 %. Stroj ne dosega predvidenih planov proizvodnje. Vzrok je predvsem v slabi zasledbi kadrov. Izredno veliko je tudi zastojev.

P 12 — stiskalnica je proizvajala kozarce za Kolinsko in zaščitna stekla 100 W za izvoz. Količinsko je bil plan dosežen s 85 % in po vrednosti s 50 %, odpadki je znašal povprečno 16,5 odstotkov. Proizvodnja na tem stroju ni zadovoljiva, lahko trdimo pri vseh artiklih, izredno

slaba pa je pri zaščitnih steklih. Precejšnje težave na tem stroju povzroča prenizek pritisk kompromiranega zraka in netočna izdelava orodja.

Eden od problemov na vseh strojih pa je bil tudi ta, da so pri menjavah šamotni valji izredno pokali in so bili zaradi tega zastoji zelo dolgi.

Skupno so vsi stroji proizvedli v mesecu juniju 16.936.990 kom. izdelkov in količinsko plan dosegli s 103,2 %, ustvarili so vrednost 6.011.813,15 din ali dosegli plan po vrednosti z 88,3 %. Povprečni odpadki je znašal 14,3 %.

To so podatki, zajeti iz proizvodnje.

r. r.

Zakonodaja o varstvu pri delu

Kdo je glavni nosilec nalog varstva pri delu?

V smislu določil temeljnega zakona o varstvu pri delu (Uradni list SFRJ, št. 15/1965) je podjetje glavni nosilec nalog in za dev za izvajanje in pospeševanje varstva pri delu. Podjetje je obvezno skrbeti, da se varstvo pri delu uresničuje in pospešuje skupno z organiziranjem in pospeševanjem proizvodnje, tehnologije in delovnih procesov. Ta obveznost delovne organizacije pa ni omejena le na izvajanja varstvenih ukrepov, ki so predpisani, temveč je dolžna izvajati čim bolj popolno varstvo ljudi pri delu. To pomeni, da je organizacija dolžna spremljati in koristno uporabljati tudi izkušnje drugih.

Podjetje je v izvajanju svoje gospodarske naloge dolžno uporabljati samo tiste delovne priprave in naprave ter sredstva za osebno varnost oziroma varovalno opremo ljudi, ki ustrezajo določbam predpisov o varstvu pri delu.

Enake oziroma podobne dolžnosti imajo vsi zasebni proizvajalci, ki uporabljajo za svoje delo pomoč drugih v rednem ali dopolnilnem času s svojimi sredstvi za delo.

Glede varnih in zdravih pogojev dela morajo podjetja kot tudi zasebni delodajalci izpolnjevati delovne pogoje, da si tako pridobijo status delovne organizacije, zasebni delodajalci pa da si pridobijo pravico do obrtnega dovoljenja.

Tako morajo delovne organizacije, ki se organizirajo in delujejo po določbah temeljnega zakona o podjetjih (Uradni list SFRJ, št. 17/1965), ob konstituiranju, ob razširitvi oziroma menjavi poslovnega predmeta ali pred začetkom dela nove organizacije (npr. razdelitev, preselitev organizacije) za vpis v register predložiti sodišču tudi dokaze o izpolnjevanju pogojev glede varstva pri delu.

Podobno velja za obrtnike oziroma zasebne delodajalce. Zasebni delodajalci, ki opravljajo obrtno dejavnost po zakonu o obrtnih delavcih samostojnih obrtnikov (Uradni list SRS, št. 5/1964), morajo prav tako izpolnjevati določene varstvene pogoje za pridobitev obrtnega dovoljenja in za opravljanje obrti. Zakon o delovnih razmerjih delavcev pri zasebnih delodajalcih (Uradni list

SRS, št. 41/66) točno predpisuje pogoje glede varstva pri delu in ki morajo biti navedeni v delovni pogodbi z delodajalcem.

Obveznosti gospodarskih organizacij (in zasebnih delodajalcev) v zvezi z izvajanjem in pospeševanjem varstva pri delu so predvsem naslednje:

1. **Splošne obveznosti.** Ti ukrepi obveznosti zadevajo izdajo splošnih aktov v zvezi z varstvom pri delu, program ukrepov za varstvo pri delu, določevanje nalog organom samoupravljanja, strokovnim službam in odgovornim osebam, poučevanje in vzgajanje za varno delo, določitev delovnih mest s posebnimi pogoji, skrb za periodične preglede zdravstvenega stanja ljudi na delu in strokovno preizkušnjo delovnih priprav in naprav ter preiskav kemičnih in bioloških škodljivosti in mikroklima v delov-

nih prostorih ter na nekaterih posameznih delovnih mestih, ki so izvor onesnaženja okolne atmosfere.

2. **Posebne obveznosti.** Te obveznosti zadevajo predvsem obveznosti do organov nadzora (inšpekcija dela). V to kategorijo obveznosti sodijo: obveščanje o pričetku dela, o nudenju pomoči republiškem inšpektorju pri njegovem opravljanju pregledov, raziskav nesreč pri delu s težkimi poškodbami ali smrtjo in dajanju potrebnih pojasnil: poročanje o izvršitvi odločbe organa nadzora, poročanje o zahtevi za izvršitev varstvenega ukrepa, poročanje in nudenje podatkov (dokumentacije) v zvezi z varstvom pri delu, poročanje in obveščanje o nesrečah pri delu, ki so se pripetile v težji obliki kot posledice višje sile ali drugega značaja.

Inž. Šurina Ivan

Posebno varstvo mladine pri delu

Mladi delavci, to je delavci do dopolnjenega 18. leta starosti, uživajo po določbah temeljnega zakona o delovnih razmerjih naslednje posebne varstvene ugodnosti in pravice:

1. Mladega delavca se ne sme razporediti na delo na tako delovno mesto, kjer se pretežno opravljajo posebno težka telesna dela, prav tako ne na delo pod zemljo ali na druga dela, ki lahko vplivajo na njegovo zdravje in življenje.

2. Mladega delavca delovna skupnost ne sme razporediti na nočno delo.

3. Delovna skupnost mora svojim mladim članom posebej nuditi ugodne pogoje za izpopolnjevanje in razvijanje njihovih delovnih, upravljaljskih in psihofizičnih sposobnosti.

4. Letni dopust, odmerjen po merilih, ki veljajo za vse člane delovnega kolektiva, se delavcem, mlajšim od 18 let, poveča za določeno število delovnih dni.

Izjemni primeri

Prepoved nočnega dela ne velja za mlade delavce, ki bi se eventualno nahajali na vodilnih delovnih mestih ter na delovnih mestih v zdravstveni ali socialni službi.

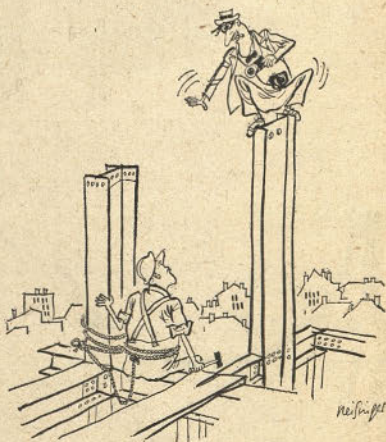
Delovna skupnost lahko razporedi delavca na nočno delo, kadar je treba:

- delo nadaljevati, če ga je med dnevom prekinila višja sila,
- preprečiti škodo na materialu ali na surovinah,
- če to zahtevajo posebno resne ekonomske in socialne okoliščine, toda s pogojem, da sprejme delovna organizacija za uvedbo takega dela soglasje od pristojnega republiškega organa.

Inž. Šurina Ivan

V skladišču gotovih izdelkov

Dovolite samo dva posnetka, delam foto reportažo o nevarnih poklicih

Onesnaženost zraka v Zasavju

Kratek povzetek o dosedanjih ugotovitvah

Meritve onesnaženosti so pokazale, da koncentracije SO_2 v bolj ogroženih predelih Zasavja pogosto močno presegajo kritične vrednosti. Posledice se kažejo predvsem v naglem propadanju vegetacije. Med najbolj prizadete sodijo višja pobočja ob dolini Save nizvodno od Termoelektrarne Trbovlje. To so pobočja nad magistralno železniško progo, cesto in strugo Save, ki so že sama po sebi nadpovprečno podvržena erozijskim procesom. Naglo propadanje vegetacije pomeni veliko dodatno nevarnost, na katero ponovno resno opozarjamo. To nevarnost je potrebno z odločnimi ukrepi odstraniti, predvsem preprečiti nadaljnje propadanje varovalnega gozda, kajti vsi drugi ukrepi bodo za preprečevanje velikih erozijskih procesov manj učinkoviti, predvsem pa mnogo dražji.

Najbolj ogroženi predeli niso gosteje naseljeni. Visoke koncentracije se javljajo predvsem ponoči, ko se zadržujejo ljudje v zaprtih prostorih. Po prvih meritvah so koncentracije SO_2 v zaprtih prostorih od 5- do 7-krat nižje od koncentracij v zunanji atmosferi, zato tudi prebivalstvo na najbolj ogroženih mestih ni tako močno ogroženo, kot kažejo rezultati meritev. Kljub temu je prebivalstvo na ogroženih območjih zlasti občasno preveč izpostavljeno visokim koncentracijam SO_2 , kar je tudi dodaten razlog, ki narekuje čim hitrejšo sanacijo kritičnih razmer.

Nesporno je ugotovljeno, da se ob kritičnih inverzijskih vremenskih razmerah vsi dimni plini in drugi odpadni izpušni plini iz vseh virov onesnaženja zadržijo v ozki dolini. V majhnem volumnu zraka se razporedi vsa industrijska emisija nevarnega SO_2 , ki doseže tudi 200 ton SO_2 na dan. Do zagona novega obrata cementarne je 90 % vsega SO_2 odpadlo na Termoelektrarno Trbovlje I in II. Tako se v obravnavanem delu Zasavja javljajo visoke koncentracije SO_2 , ki jih ne zasledimo v svetovni literaturi, in to kljub temu, da so emisije marsikje višje kot v Zasavju. Zaprto plast za vertikalno širjenje predstavlja vertikalna temperaturna inverzija, ki se formira ob mirnem jasnem ali malo oblačnem vremenu po sončnem zahodu, ko se prične zrak ob pobočjih intenzivneje ohlajati in kot težji stekati v dolino. Plast hladnega zraka, ki se bolj ali manj ostro loči od gornjega toplejšega zraka, ki zapira pot onesnaženju v višje zračne plasti, sega po dosedanjih ugotovitvah pri razvitih lokalnih inverzijah od 280 m do 480 m nad dnom doline. Dimni plini se v inverzijski plasti ne razporedijo enakomerno, pač pa v odvisnosti od razvojnega stadija inverzije v določenih vertikalnih plasteh. Podrobnejša vertikalna razporeditev sedaj še ni znana.

Pri razviti lokalni temperaturni inverziji se dimni plini iz Trboveljske Termoelektrarne I in II, Cementarne Trbovlje, Steklarne Hrastnik in Tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik akumulirajo predvsem v tanjši plasti pod gornjo inverzijsko plastjo.

Najvišje koncentracije se zato ne javljajo na dnu kotline, temveč na pobočjih 150 m do 400 m nad dnom doline. V teh višinah je 20. aprila 1971 (na posestvu Dolinšek, Prapretno 55) izmerjena najvišja povprečna 24-urna koncentracija, ki je dosegla celo $7,7 \text{ mg SO}_2/\text{m}^3$ (dovoljena vrednost med $0,15$ in $0,40 \text{ mg SO}_2/\text{m}^3$), povprečne polurne koncentracije SO_2 ob razvitih inverzijah pogosto presegajo vrednost $10 \text{ mg SO}_2/\text{m}^3$ (dovoljeno med $0,50$ in $0,75 \text{ mg SO}_2/\text{m}^3$). Ta vrednost je gornje merilno območje registriranih aparatov. Dejanske povprečne polurne koncentracije SO_2 in sunke koncentracij bodo izmerjene šele s preurejenimi aparaturami, ki bodo odslej omogočale merjenje do $20 \text{ mg SO}_2/\text{m}^3$.

Za višje ležeča pobočja do razdalje nekaj kilometrov od industrijskih virov onesnaženja je še posebno značilno zelo močno nihanje koncentracij SO_2 . Kadar ni temperaturne inverzije, je močnejše normalno širjenje in razredčevanje onesnaženja in koncentracija SO_2 v zraku je nizka, celo neznatna in nenevarna. Izjema je lahko le pri srednje močnih hitrostih vetra, ko lahko doseže pobočja v bližini industrijskega obrata neposreden, vendar zaradi turbulence razredčen tok dimnih plinov iz dimnika. Tako povišane koncentracije ne trajajo dolgo in zato niso nevarne. V ustreznih vremenskih pogojih, ko se navadno zvečer ali v prvi polovici noči formira temperaturna inverzija, koncentracije v višjih plasteh od neznanih vrednosti v kratkem času naglo narastejo. Lahko celo prej kot v eni uri presežejo $10 \text{ mg SO}_2/\text{m}^3$. Zgodaj zjutraj oziroma dopoldne se inverzije razbijejo in koncentracije v kratkem času ponovno močno padejo. Izjema je lahko pozimi, ko se temperaturne inverzije in s tem visoke koncentracije SO_2 lahko zadržujejo tudi več dni zapored.

Hrastnik leži v stranski dolini vzhodno od Termoelektrarne I in II. Zaradi svoje lege in prispevka lastne industrije spada med najbolj onesnažene večje naseljene kraje v Zasavju, kjer vršimo pogodbene meritve. Proti pričakovanju so meritve pokazale, da je v Hrastniku sorazmerno manj onesnažen zrak in so le občasne kratkotrajne močnejše povišane koncentracije SO_2 . Za primerjavo navajamo v spodnji tabeli srednjo mesečno vrednost koncentracije SO_2 in mesečne maksime koncentracij SO_2 za observatorij Ljubljana-Bežigrad, Tovarne kemični izdelki Hrastnik in Osnovno šolo Hrastnik za januar in februar 1972. Vrednosti so dobljene iz polurnih povprečkov koncentracije SO_2 .

Januar:

Ljubljana	
sred. mes. vred.	0,46 mg/m^3
mes. max.	
5. ob 8. uri	2,00 mg/m^3
Hrastnik — kemična	
sred. mes. vred.	0,36 mg/m^3
mes. max.	
31. ob 11.30	4,00 mg/m^3
Šola Hrastnik	
sred. mes. vred.	0,26 mg/m^3
mes. max.	
31. ob 11.30	4,42 mg/m^3

Februar:

Ljubljana	
sred. mes. vred.	0,37 mg/m^3
mes. max.	
7. ob 11. uri	2,17 mg/m^3
Hrastnik — kemična	
sred. mes. vred.	0,34 mg/m^3
mes. max.	
16. ob 11. uri	5,53 mg/m^3
Šola Hrastnik	
sred. mes. vred.	0,25 mg/m^3
mes. max.	
16. ob 11. uri	4,83 mg/m^3

Iz tega vidimo, da ima Ljubljana v povprečju bolj onesnažen zrak kot Hrastnik. Ob ugodnem vremenu ima Hrastnik sorazmerno nizke koncentracije SO_2 , pač pa so občasno zelo visoke koncentracije, kar se vidi iz mesečnih maksimov. Temu je prav gotovo vzrok industrija, ker se emitirani plini zadržujejo pod inverzijo, ekstreme pa dobimo ob razbijanju inverzije, ko zaradi turbulentnega mešanja akumulirani žveplovni plini sežejo do tal. Ravno občasne visoke koncentracije pa dejajo občutek, da je Hrastnik stalno močno onesnažen.

Če primerjamo osnovno šolo in kemično tovarno, vidimo, da je povprečno pri kemični tovarni bolj onesnažen zrak, kar lahko pripišemo vplivu lokalne industrije v Hrastniku, zanemariti pa ne smemo vpliva kurišč za ogrevanje stanovanj.

Ze večkrat je bilo omenjeno, da nastopajo škode ob inverzijah in to predvsem pri talnih lokalnih inverzijah, ki nastanejo z zbiranjem hladnega zraka v dolini. Ta plast hladnega zraka se formira najprej pri tleh, nato pa se polagoma viša, z njo pa se dviguje tudi višina inverzijske

plasti. S tem se normalno razredčevanje prekine najprej za emisijo iz nižjih dimnikov, s časovnim zaostankom pa pozneje tudi za emisijo iz višjih dimnikov. Včasih se inverzija ne razvije visoko. Takrat se dimni plini iz višjih dimnikov širijo normalno, dimni plini iz nižjih dimnikov pa se v inverzni plasti že akumulirajo. Najprej se torej začne akumulacija dimnih plinov, ki izhajajo iz nižjih dimnikov Cementarne Trbovlje, treh dimnikov Steklarne Hrastnik, nato iz preostalih dveh dimnikov steklarne, dimnika tovarne kemičnih izdelkov in končno iz obeh dimnikov Termoelektrarne Trbovlje.

Emisije iz nižjih dimnikov so manjše, zato lahko le izjemoma in v manjšem obsegu povzročajo akutne ožige na vegetaciji. Pač pa nižji dimniki večkrat in dalj časa vplivajo na kronične poškodbe vegetacije. To moramo upoštevati pri oceni deležev posameznih onesnaževalcev k skupnim škodam.

Nižji dimniki imajo med letom približno enako emisijo, pri Termoelektrarni pa se ta zaradi remontov in izpadov močno spreminja. Celotna letna emisija SO_2 pri Termoelektrarni je zato manjša, kot če bi jo računali iz dnevne emisije med polnim obratovanjem. Relativno slabše razredčevalne pogoje iz nižjih dimnikov nasproti boljšim, ki veljajo za Termoelektrarno, lahko kompenziramo tako, da jemljemo celotno letno emisijo SO_2 kot delež k skupnim škodam. Torej lahko jemljemo kot delež posameznih tovarnih k skupnim škodam kar njihovo povprečno letno emisijo CO_2 .

O poškodbah na vegetaciji v prihodnji številki.

V spomin Janji!

Preteklo je že 27 let,
ko morala Ti si mlada umret.

A vojna kruta je divjala,
na pragu svobode še mnogo je življenj pobrala.

Roke smo v svobodi si podali,
ob domačem smo ognjišču spet se zbrali.

Takrat in mnogokrat se borci spominjamo na mrtve,
ki padli pod streli izdajalcev ste kot žrtve.

In čas kaj hitro nam beži od žalostne resnice,
težko mladini dopoveš, kako težak, krvav je bil naš boj,
za svoboden obstoj.

Zdravi, krepki, mladi, polni upov — nad
omahnili ste sredi pomladanskih trat.

A v partizanu Mihi je že desetletja tlelo,
Janji jaz se moram oddolžiti, letos v njem je prekipelo.

Na trati, kjer fašisti so pobili Te do smrti,
smo 4. julija stali nemi in potrti.

Kamen spominski Ti odkril naš partizan je Miha,
oral borbeno je Tvojo pot,
na kraju pa dejal: »Veš Janja, zdaj
bom miren šel od tod.

In sonce je pokukalo izza oblakov, posijalo je na kraj,
kjer takrat Ti si v krvi obležala, z očmi uprtimi v zeleni gaj.

DAN VSTAJE 22. VII. SMO PROSLAVILI V GORAH

Vsako leto na dan vstaje slovenskega naroda se zberejo člani kolektiva steklarne Hrastnik v Gorah, naši priljubljeni planinski postojanki. Tako je bilo tudi letos. Ze v zgodnjih jutranjih urah smo srečevali večje skupine izletnikov, kako pridno in dobre volje ubirajo navkreber v svežem zraku. Organizatorji izleta našega sindikata in najbolj vneti planinci pa so bili v postojanki že na predvečer praznika. Velik kres je naznanil vsem okoličanom, da se je začelo veliko praznovanje. Taborniki temnega hrasta so se pri tem najbolj prizadevali.

Ko so prišli v Gore pevci »Svobode II.«, se je pričela slavnost s kratkim kulturnim programom. Predsednik tovarniške konference sindikata tovariš Haberl je imel krajši govor, v katerem je med drugim dejal:

»Dragi gostje in ostali obiskovalci!

Na praznik slovenskega naroda smo se delavci in svoji steklarjevi ter drugi obiskovalci naše izletniške točke že desetič zbrali, da proslavimo ta praznik, da se razvedrilo, obudimo spomine na prehojeno pot, a nazadnje, da se ob tej priliki, kljub temu da danes praznujemo, tudi zavemo, da naloge, ki so še pred nami, ne bodo niti odpravljene v enem turnusu našega izmenskega dela.

Kot vsako leto je tudi letos za naše lačne želodce skrbel neutrudni Vlado s svojimi sodelavci

Za nami je od zadnjega srečanja pa do danes marsikaj spremenjenega v podjetju, ob zadnjem srečanju smo še govorili o povečanih osebnih dohodkih, o večjem osebnem in družbenem standardu; del tega smo dosegli, morda celo več kot pa smo ob zadnjem srečanju predvideli.

Prav po našem zadnjem srečanju pa se je mehanizem našega celotnega družbenega delovanja v Jugoslaviji korenito spremenil, nastale so doslej neverjetne razlike na doslej začrtani poti, ki smo jo morali v celoti spremeniti, ne po naši krivdi, ampak na zahtevo in pritisk mednarodnih ekonomskih meril, mednarodnega finančnega kapitala. Vse to nas je prisililo, da se prilagodimo razmeram in zahtevam zunanjega pritiska blokovskih sistemov vzroka in zahoda. Kljub naši neuvrščeni po-

Veselo razpoloženi udeleženci izleta

litiki, ki je začrtana v naši več kot 20-letni zunanji politiki dosledna načelom ustanovne listine združenih narodov, smo morali tok naših ekonomskih odnosov in naših stališč v marsičem spremeniti. Vedno pa smo bili nosilci resničnega usmerjanja v odpravljanje slabosti, v odpravljanje neenakopravnosti med ljudmi in državami, v odpravljanju razlik med razvitimi in nerazvitimi.

Svoje poslanstvo je naša država v celoti opravila. Nekateri najboljši prijatelji naše socialistične Jugoslavije pa so se morali zaradi ekonomske nerazvitosti, na drugi strani pa zaradi svojih naravnih bogastev prilagoditi pritisku industrijsko razvitih držav. Naj ob tem slovenskem prazniku ne naštevam več razmer, ki obvladujejo naš današnji industrijsko razviti svet. Svet, v katerega smo se vključili kot osnovni nosilci enakopravnosti med nacionalnostmi in narodi, naj so bogati ali revni.

Menim, da je naša osnovna naloga, da si ob tem prazniku ponovno začrtamo nadaljnjo pot za napredek lastnega podjetja, za nov dvig družbenega in osebnega standarda našega podjetja, v katerem si je v zadnjih 10 letih začelo služiti vsakdanji kos kruha nad 500 na novo zaposlenih. V teh 10 letih so si ustvarili lastne družine, za katere mislim, da so or-

gani upravljanja in družbenopolitične organizacije podjetja dolžne skrbeti, da povečamo vsakoletno število vseljivih stanovanj, da skrbimo za odpravo vseh napak in težav v redni proizvodnji, s čemer bomo povečali svoj lastni osebni dohodek, da poskrbimo za povečan obseg rekreacijske dejavnosti, da si uredimo v okviru stanovanske skupnosti in ostalih strnjenih naselij, kjer stanujejo naši delavci, normalne sodobne življenjske pogoje. Nenazadnje naj bo naša osnovna naloga v bodoče zagotoviti nova delovna mesta za doraščajočo občano Hrastnika, ki naj bi ostali med svojci in v naši čeprav ne prelepi dolini.

Ni moj namen, niti ob tem praznovanju ne bi bilo prav, da bi naštevai zadolžitve oziroma dolžnosti, ki čakajo delovne ljudi naše republike. Ob tem prazniku naj se mimogrede spomnim in povem, da je naša osnovna naloga uveljavljanje sklepov kongresa samoupravljalcev, aktivno sodelovanje pri formiranju stališč in dopolnitev ustavnega amandmaja, ki govori o naši obvezi do nadaljnje rasti, predvsem pa o dolžnosti neposrednih proizvajalcev.

Prehojeno pot od zadnjega srečanja, spremembe v našem družbenem življenju oziroma naloge, ki jih to življenje zahteva, nas obvezujejo, da se spoprime-mo z vsem naštetim, da razširimo plodnost našega delovanja, da ga obogatimo, ker na ta način in le s takim delom bo zagotovljen večji osebni dohodek, večji družbeni standard, večalo se bo vse to, kar si želimo. To pa se bo izpolnilo le, če bomo delali z veseljem in predanostjo. V imenu vseh voljenih tovarniških organov vam želim ob tej priliki obilo razvedrila, dobrega počutja, ose-bne in družinske sreče.

Po slavnostnem govoru se je pričelo rajanje, godbeniki Svobode II. so pridno igrali neutrudnim plesalcem, ki so kar travnik izkoristili za plesišče. Zal pa tudi letos nismo imeli sreče z vremenom, nekateri so kljub temu ostali dobre volje še naprej do pozne večerne ure. Takšnih srečanj bi moralo biti več med letom in planinska postojanka v Gorah bi tako imela še več obiskovalcev. Vsem tistim, ki so to srečanje pripravili in pri tem sami organizaciji pomagali, pa se za trud zahvaljujemo.

Godbeniki in pevci so imeli na skrbi kulturni del programa

III. KULTURNI TEDEN v Šentvidu pri Stični

Pevski zbor Svoboda I. iz Hrastnika pod vodstvom tovariša Viktorja Malovrha je bil med drugimi povabljenimi pevkimi zbori v Šentvidu.

V vseh dneh kulturnega tedna se je v Šentvidu zvrstilo kar sedemindvajset pevkih zborov iz različnih krajev Slovenije in tudi izven naših meja. S svojimi nastopi so počastili 80-letnico rojstva maršala Tita, ki mu je bil ta teden tudi posvečen. Nekateri zbori so imeli svoj nastop še v nedeljo dopoldne in med številnimi gosti, ki so ta nastop vneto poslušali, sem bila tudi jaz. Zbori so s svojim skrbno pripravljenim programom navdušili vse nas poslušalce.

Po okusnem kosilu, ki so nam ga pripravili gostoljubni domačini, je bila ob dveh slavnostnih povorka, v kateri so se zvrstili vsi zbori, narodne noše, konjeniki, lovci, šoferji, mlajša generacija kmetov, športniki, folklorne skupine, mnogo navdušenja pa je vzbudil ansambel Richija Vadnala iz ZDA.

Pokrovitelj letošnjega kultur-

nega tedna je bil Leopold Krese, predsednik gospodarske zbornice SRS. On je imel tudi daljši govor na slavnostnem prostoru, na katerem se je zbralo veliko število ljudi. Tam je bil tudi skupni nastop okrog tisoč pevcev pod vodstvom profesorja Radovana Gobca in zadonela je Pesem o Titu. Tudi folklorna skupina iz Bele krajine je izvedla svoj program.

Ko je bilo slovesnosti konec, so za veselo razpoloženje na veselilnem prostoru poskrbeli člani ansambla Vadnal. Ob izvajanju poskočnih melodij, so se ljudje veselo zavrteli. Ker je ta ansambel postal pri nas zelo priljubljen, so imeli njegovi člani polne roke dela z dajanjem avtogramov in tudi jaz nisem hotela zamuditi te priložnosti.

Čas je vse prehitro minil in morali smo se posloviti od pri-srčnega vzdušja na veselici in prijaznih domačinov, ki so v to prireditev vložili mnogo truda in dela.

JASNA KOSM
literarno novinarski krožek
HRASTNIK

Predsednik tovarniške konference sindikata tovariš Haberl Adolf je pozdravil navzoče člane kolektiva

O varstvenem testiranju uvoženih strojev

Proizvajalci orodij in drugih delovnih priprav za delo, sredstev za osebno varstvo pri delu ter osebnih varstvenih oprem morajo pri projektiranju in konstruiranju ter proizvodnji uporabljati oziroma zagotavljati predpisane ukrepe in normative varstva pri delu. Pogoji za varstvo orodja in druge delovne opreme morajo biti zagotovljeni tudi pri njihovem uvozu. Ta obveznost proizvajalca in uvoznika je določena z 8. členom temeljnega zakona o varstvu pri delu (Uradni list SFRJ 15/65 in 28/66). Uporabo predpisanih ukrepov in varstvenih normativov je za domače proizvajalce določena z atestom, ki ga izda strokovna ustanova.

Varstvo strojev je urejeno tudi s konvencijo Mednarodne organizacije dela (MOD) št. 119 z dne 5. junija 1963. Omenjena konvencija predvideva tudi ocenjevanje strojev, ki ga opravlja pooblaščen organi in komisije delovnih organizacij. Konvencija je predpisala preizkus varstvenih ukrepov na strojih. SFRJ je to konvencijo ratificirala ter je ta sestavni del naše zakonodaje.

Zato, ker še niso konvencije ratificirale vse države, je treba ugotoviti, da obstajata dve glavni skupini držav: tiste, ki so konvencijo ratificirale, in tiste, ki tega niso storile. Posledica tega je, da so države, ki so konvencijo ratificirale, poklicane oziroma obvezane prilagoditi vse svoje nacionalne predpise določilom konvencije, kar olajša tehnično ekonomske odnose med njimi z vidika varstva pri delu.

Popolnoma drugačen pa je ta odnos med državami, ki so konvencijo ratificirale, in onimi, ki je niso oziroma ki niso uskladile svoje nacionalne predpise s konvencijo in s tem nacionalnim predpisom podpisnikov držav te konvencije. Omenjeni neusklajeni odnosi med obema skupinama držav povzročajo v pogledu tehnično ekonomskih odnosov določene težave. Te zahtevajo zaradi obstoječih razlik v nacionalnih zakonodajah na temelju določil same konvencije preverjanje dejanskega stanja varstvenih ukrepov pri nabavi, prodaji in razstavljanju orodij, strojev in naprav pri proizvajalcih dežel, ki niso ratificirale konvencije.

KONVENCIJA IN UVOZ STROJEV

Že omenjeno stališče je tudi v skladu z določbami drugega odstavka 8. člena temeljnega zakona o varstvu pri delu, ki pravi, da morajo biti pogoji zavarovanja delovnih priprav zagotovljeni tudi pri njihovem uvozu, v našem primeru iz držav, ki konvencijo niso ratificirale. Za države, ki so konvencijo ratificirale, pa zadostuje predložitev potrdila nacionalne ustanove, da je zavarovanje izvedeno na temelju določil konvencije.

Z ratifikacijo konvencije št. 119 o zavarovanju strojev je ta postala naš notranji predpis oziroma sestavni del naše zakonodaje. Uporablja se neposredno kot vsak drug nacionalni predpis (Zvezna ustava iz leta 1963 v členu 153, 2. odstavek izrecno določa, da sodišča direktno uporabljajo mednarodne pogodbe, torej tudi ratificirane konvencije Med-

narodne organizacije dela, ko so že uradno objavljene).

Konvencijo je treba šteti kot predpis najvišjega ranga. Če kakšen naš zakon in drugi predpisi o tehničnem varstvu pri delu ni v skladu z določbami ratificirane konvencije, se takšen zakon ali predpis v določenih primerih ne uporablja in ga je treba uskladiti z določbami konvencije. Pri usklajevanju naše zakonodaje z določbami konvencije bi se morali posluževati tipskih varstvenih pravilnikov ter zbirke ustreznih praktičnih navodil, ki jih občasno izdaja oziroma so že izšle pri Mednarodni organizaciji dela. To velja posebno pri dogovarjanju z dobavitelji iz držav, ki še niso ratificirale konvencije, in s predstavniki držav, ki so svoje nacionalne predpise delno uskladile s konvencijo in -njihovim priporočilom.

Ratificirana konvencija o zavarovanju strojev zajema materijo, ki jo delno že zajemajo naši predpisi.

Z njeno ratifikacijo pa bomo morali našo ureditev na področju varstva pri delu še bolj prilagoditi mednarodnim ureditvam. Potreba oziroma obveznost izenačenja ter dopolnjevanja nacionalnih predpisov izhaja namreč iz same vsebine konvencije, ki prepoveduje prek nacionalne zakonodaje ne samo prodajo, temveč tudi posojanje in kakršnokoli obliko odstopanja in razstavljanja strojev brez primernih varstvenih naprav.

Določila konvencije zajemajo tudi vrste strojev, ki jih naša nacionalna zakonodaja v sedanjih oblikah ne definira. V smislu 1. člena konvencije je tudi za rabljene stroje na mehanični pogon treba uporabljati vse obveznosti, ki jih predpisuje konvencija, tako tudi glede nadzora, kot to velja za nove stroje. V tem pogledu temeljni zakon o varstvu pri delu ni popolnoma usklajen z določbami konvencije. Poleg tega predvideva konvencija tudi zavarovanje novih in rabljenih strojev, ki jih poganja človeška sila ter za cestna in tirna vozila, ko gre za varstvo oseb, ki te stroje vozijo ali jih opravljajo in so tudi pri njih zaposleni.

Torej iz vsega navedenega sledi, da se splošno stanje strojev in delovnih mehaniziranih naprav pri nas ugotavlja z javno listino. To so strokovna ocena, atest in certifikat.

a) **Strokovna ocena:** Strokovna ocena se daje za gradbene objekte ter delovne priprave in naprave in se z njo potrjuje, da so bili upoštevani predpisani varstveni ukrepi in normativi pri izdelavi investicijsko-tehnične dokumentacije za graditev ali rekonstrukcijo gradbenega objekta, delovne priprave ali naprave.

b) **Atest** je po vsebini in obliki pismeno dokazilo, da so bili pri konstruiranju in izdelavi ter nabavi delovne priprave in naprave na mehanizirani pogon, namenjene tehnološkim postopkom, upoštevani predpisani ukrepi in normativi oziroma splošno priznani ukrepi za varstvo pri delu. To se dokazuje tudi z atestom za sredstva in opremo za osebno varstvo domače konstrukcije in proizvodnje, za katerega pa ni predpisan jugoslovanski standard.

c) **Certifikat** je javna listina o strokovni ugotovitvi ob periodičnem preizkusu delovnih priprav

in naprav ter ob periodični preiskavi kemičnih in bioloških škodljivosti ter mikroklima. To delo in certifikat opravljajo in izdajajo za to potrebno dokumentacijo verificirani strokovni zavodi za zdravstveno in tehnično varnost pri delu.

Torej v vseh deželah, podpisnicah mednarodne konvencije, morajo posebni organi izdajati listine o uporabi varstvenih ukrepov pri delu s stroji. Te javne listine so dokazilo, da imamo normative varstva tudi v Jugoslaviji, ker je Jugoslavija ratificirala konvencijo o ukinitvi legalizacije inozemskih javnih listin (Ur. list FNRJ 10/62). Če so stroji uvoženi iz dežel, ki niso podpisnice omenjene konvencije MOD, morajo v skladu s konvencijo ti stroji imeti prav tako javno listino pooblaščen organizacije v SFRJ. Temeljni zakon o blagovnem prometu (Uradni list SFRJ, 1/67) v 14. členu določa, da se posamezni izdelki lahko dajejo v promet le, če so opremljeni z navodili o načinu uporabe in vzdrževanja z atestom, s certifikatom ali z drugimi predpisanimi dokumenti.

V navedenem primeru so predpisani dokumenti tisti, ki jih predpisuje temeljni zakon o varstvu pri delu in konvencija o varstvu strojev št. 119 z dne 25. junija 1963.

Če daje gospodarska organizacija v promet izdelek, pa izdelek ni opremljen s predpisanimi dokumenti, je organ tržne inšpek-

cije dolžan prepovedati prodajo izdelka. Če ima izdelek pomanjkljivosti, ga kupec ni dolžan plačati, dokler pomanjkljivosti niso odstranjene. Za primer se navaja obrazložitev sodbe Vrhovnega gospodarskega sodišča št. S. I. 655/68.

PRIMER IZ PRAKSE ZA PRAKSO

Po pogodbi št. 3029/IX z dne 17. 3. 1966 je bila tožena stranka kot dobavitelj predmetnega blaga (gre za dobavo ekspanzijskih sodov) dolžna, da z blagom dostavi stranki tudi ustrezni dokument (atest). Nesporo je, da je tožena stranka pred vložitvijo tožbe dobavila tožeči stranki predmetno blago ter dostavila račun 462/8 z dne 1. 8. 1967, ki se nanaša na navedeno blago. Dejstvo pa je, da je blagovne dokumente, tj. atest, tožeča stranka sprejela šele 22. 9. 1967, oziroma potem, ko je že vložila tožbo. Ker je v tem primeru šlo za blago, ki se po tehnični naravi ne sme uporabljati (vgraditi) brez ustrezne tehnične dokumentacije (atesta), je Vrhovno gospodarsko sodišče zavrnilo pritožbo tožene stranke za plačilo fakture št. 462/8 z dne 1. 8. 1967 in zagotovilo, da je izplačilo navedenega računa zapadlo v plačilo šele tistega dne, ko je tožena stranka v celoti izpolnila svojo pogodbeno obvezo, tj. po dostavi atesta z 22. 9. 1967.

Služba varstva pri delu

Obvestilo občanom Hrastnika

Vsa društva, družbenopolitične in delovne organizacije, zavode, ustanove v občini Hrastnik in druge poslovne partnerje obveščamo, da je Skupščina občine Hrastnik na skupni seji občinskega odbora in zbora delovnih skupnosti dne 9. 5. 1972 sklenila, da se daje Temeljni kulturni skupnosti Hrastnik v upravljanje in uporabo novo zgrajeni objekt delavskega doma Hrastnik.

V tej zvezi so bili v delavskem domu urejeni poslovni prostori, v katerih posluje organizacijska enota omenjenega doma pri Temeljni kulturni skupnosti z računovodsko, administrativno in tehnično službo.

Vsa pošta, naslovljena na Temeljno kulturno skupnost, Upravo delavskega doma, Občinski svet zveze kulturno-prosvetnih organizacij in DPD Svoboda I naj bo dostavljena na naslov: »UPRAVA DELAVSKEGA DOMA HRASTNIK«, Log št. 2, 61430 Hrastnik.

Primer: »DPD Svoboda I Hrastnik«
Uprava delavskega doma Hrastnik
61430 Hrastnik
Log št. 2

Uprava delavskega doma sprejema vsa naročila za namem dvorane, sejne sobe, za vse vrste prireditve, proslav in drugih potreb, kakor tudi naročila plakatov ali drugega reklamnega materiala po predhodno dostavljenem tekstu.

Novo organizirana enota delavskega doma pri Temeljni kulturni skupnosti Hrastnik posluje od 1. avgusta 1972 dalje v novih prostorih vsak dan od 6.—14. ure, razen ob sobotah in nedeljah, ob sredah pa tudi od 15.—18. ure.

Telefonski razgovor je do nadaljnjega omogočen po zvezi št. 814-704 int. 99, ali 814-724 int. 99.

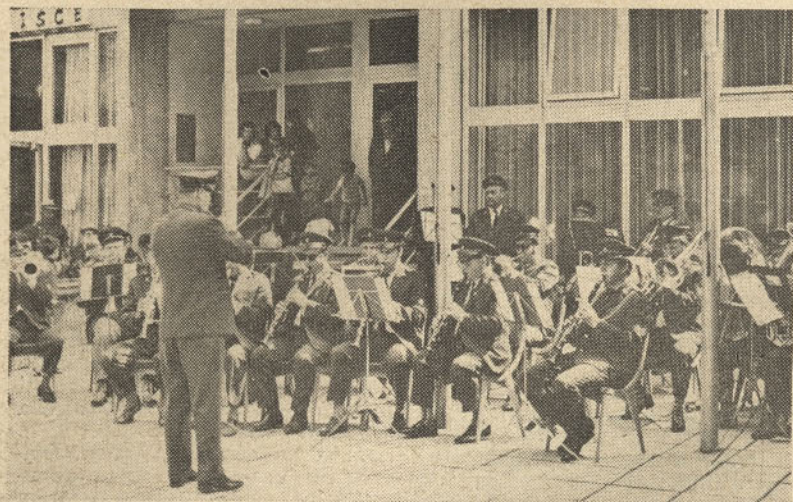
Z združitvijo upravne, finančno-administrativne in tehnične službe v enem poslovnem prostoru bo omogočeno hitrejše in uspešnejše poslovanje že navedenih služb. Vse te so doslej poslovale dislocirano po celem Hrastniku, zato je bilo delo večkrat oteženo in zamudno.

Z otvoritvijo novih prostorov se zahvaljujemo vsem ustanovam, podjetjem in organizacijam, ki so nam doslej dajali streho. Obenem želimo tesno sodelovanje še v naprej, seveda v drugačni obliki.

Lepo pozdravljeni!

Predsednik TKS Hrastnik
Babič inž. Adam

Hrastničani so svoj občinski praznik

Godbeniki Svobode II so imeli 3. julija promenadni koncert pred pričetkom slavnostne seje občinske skupščine

Častni gostje na slavnostni seji občinske skupščine 3. julija 1972

Tovariš Stanko Dolanc, sekretar izvršnega biroja predsedstva centralnega komiteja ZKJ, častni občan občine Hrastnik, neposredno po izročitvi listin

Kozole Drago, član kolektiva Steklarne Hrastnik, prejema posebno priznanje občinske skupščine za utrjevanje krajevine samouprave in za delo v družbenih in društvenih organizacijah na Dolu

Kulturni program za slavnostno sejo občinske skupščine so pripravili pevci Svobode I, Svobode II in Svobode Dol

Predsednik občinskega zbora, dipl. inž. Mrcina Maks, je imel slavnostni govor, nakar je otvoril nov obrat Jutranjke

Direktor matičnega podjetja Jutranjke iz Sevnice pozdravlja goste in občane Hrastnika ob otvoritvi

Posebna priznanja so še prejeli, od desne proti levi: Orožen Jančo, univ. prof. dr. inž. Kladnik Rudolf in Trinkaus Vinko

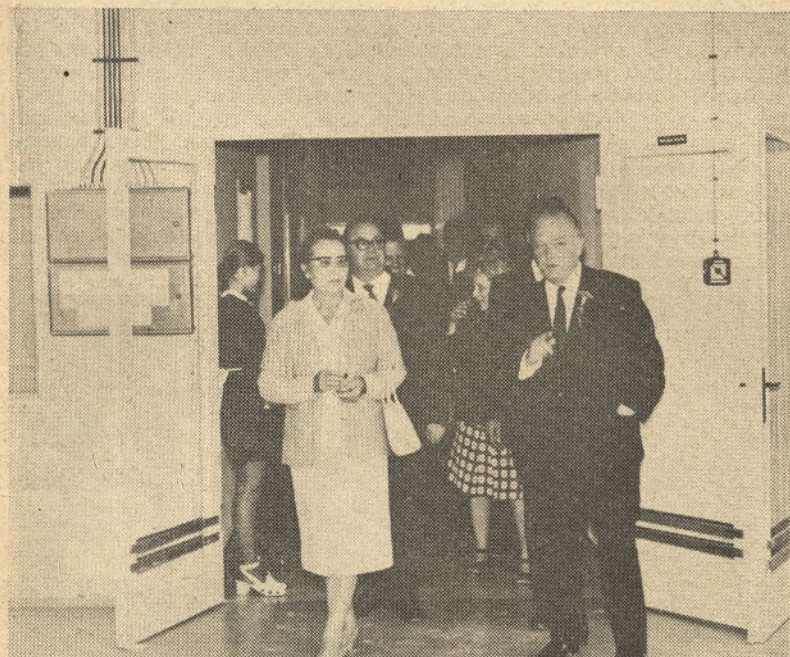

Ačkun Ernest in Bruno Brum, dva Hrastničana, ki sta prejela posebna priznanja

Edo Vecko, nekdanji član našega kolektiva, prejema od predsednika občinske skupščine tov. Milinoviča posebno priznanje

3. julij zelo svečano proslavili

Visoki gostje pred vhodom v glavno halo Jutranjke: Lidija Šentjura, Stanko Dolanc, Kastelic Olga-Marjetka in Malovrh Viktor

Tov. Lidija Šentjura si z zanimanjem ogleduje razstavljene modele iz kolekcije otroških oblačil

Velika množica Dolanov in Hrastničanov je bila navzoča ob otvoritvi obrata Jutranjke na Dolu

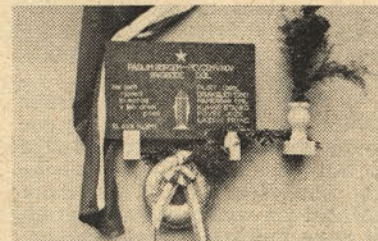
Odkritju spominske plošče padlim pevcem na Dolu ko prisostvovali naši najvišji družbenopolitični delavci Jugoslavije, med drugimi: Krste Crvenkovski, Lidija Šentjura, Stane Dolanc, Franc Popit, Marjan Orožen in drugi

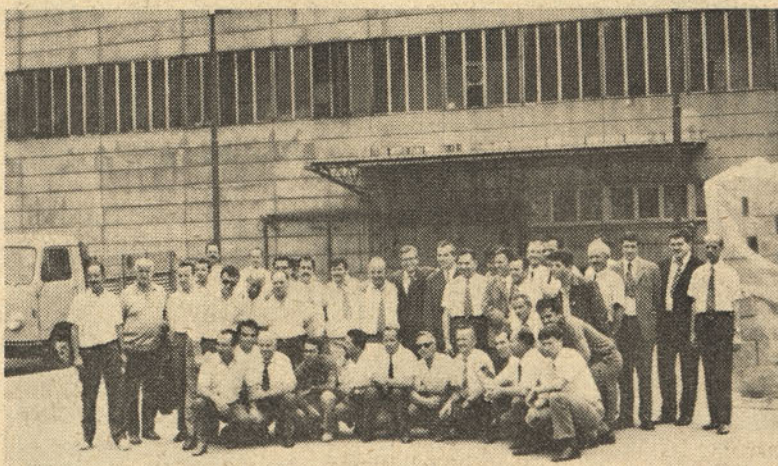
Krste Crvenkovski med rezervnimi vojaškimi starešinami iz Makedonije, ki so bili na obisku v Hrastniku. Slikano na Dolu

Slavnostni govor pri odkritju spominske plošče na Dolu je imel prvoborec Jakopič Maks-Jur

Spominska plošča padlim pevcem na Dolu

Rezervni vojaški starešine iz Makedonije so si ogledali tudi našo steklarno

Na Dolu pri Hrastniku smo dobili nov industrijski obrat

Večletne razprave, zlasti pa še vsako leto ob zaključku šolskega leta so narekovale, da je potrebno pristopiti k vzpostavitvi novih dejavnosti, ki na območju občine Hrastnik še ne obstajajo. Od obstoječih dejavnosti, ki so bile do neke mere vzpostavljene v zadovoljivo stanje, z ustaljeno delovno silo in glede na nenehno izpopolnjevanje tehnoloških postopkov proizvodnje, ni pričakovati novih možnosti za znatno povečanje števila zaposlenih, kot so bili to primeri prejšnjih let, posebno pa še ženske delovne sile. Taki in še ostali problemi so postajali iz leta v leto bolj pereči, število nezaposlene delovne sile pa je neopazno naraščalo. Steklarna Hrastnik, kot doslej največji možni delodajalec, počasi zapira nekdanjo široko možnost zaposlovanja, kajti tudi ta delovna organizacija je običajno izboljšala način svojih proizvodnih postopkov in s tem zmanjšala možnost za zaposlitev večjega števila razpoložljive delovne sile.

Pristojni upravni organi in predsedstvo občinske skupščine Hrastnik so pretehtali možnosti in dali iniciativo, kako bi bilo možno zaposliti porajajočo se odvečno delovno silo — predvsem pa žensko. S sporazumom z odgovornimi iz industrijskega podjetja otroške konfekcije »Jutranjke« iz Sevnice je ob zgraditvi potrebnih poslovnih prostorov možno realizirati zamisel s pogojem, da zainteresirana stranka — v tem primeru občina Hrastnik — zgradi ustrezen objekt oziroma industrijsko halo, podjetje »Jutranjka« pa zagotovi ostala potrebna sredstva.

Predsedstvo občinske skupščine je iznešene misli preneslo na sejo obeh zborov Skupščine občine Hrastnik dne 26. 6. 1972, katera je na podlagi iznešenega ter obširne dodatne obrazložitve sprejela sklep, da nastopi kot investitor za gradnjo nove proizvodne hale na Dolu pri Hrastniku, s skupno površino 1.100 m². S tem je dana možnost zaposlitve okrog 200 ženskam, ki doslej niso imele možnosti niti izgledov za vključitev v delo.

Po sprejetem sklepu s strani obeh zborov je bil odkupljen poslovni objekt kmetijske zadruge na Dolu pri Hrastniku z ustreznim zemljiščem in s tem dana možnost za pristopitev h gradnji nove industrijske proizvodne hale. Tudi predlog pogodbe, sklenjen med »Jutranjko« iz Sevnice

in Skupščino občine Hrastnik o investitorstvu po posameznih deležih vlaganja, kakor tudi pričetkom obratovanja, je bil potrjen s strani obeh zborov. Na tej seji sta oba zbora dala pooblastilo predsedstvu občinske skupščine, da vse zadeve v zvezi z dokončno realizacijo tega sklepa prevzame nase, občasno pa obvešča oba zbora o izvršenih nalogah.

Predsedstvo Skupščine občine Hrastnik je obvestilo oba zbora na 24. skupni seji dne 7. septembra 1971, da je za izgradnjo novega obrata »Jutranjke« na Dolu pri Hrastniku potrebno odkupiti ca. 1.100 m² nenacionaliziranega gradbenega zemljišča od zasebnih lastnikov. Odkup in plačilo sta bila izvršena ob koncu leta 1971. Z odkupom teh zemljišč kakor tudi ostalih nacionaliziranih zemljišč v skupni površini 7.100 m² so bile zagotovljene ustrezne površine za začetek gradnje potrebnih poslovnih prostorov. Za objekt je bila v vzhodni Nemčiji naročena jeklena konstrukcija, se pravi nosilci in streha. Ti elementi so bili dobavljeni v mesecu decembru 1971. Stanovanjsko podjetje Hrastnik, kot nadzorni organ pri tej gradnji, je v zelo kratkem času pripravilo za investitorja ustrezno investicijsko tehnično dokumentacijo in s tem svojim prispevkom pripomoglo k še hitrejši izgraditvi objekta.

Ne glede na povedano se je pričelo s 1. 8. 1971 voziti na priučevanje v Sevnico 115 delavk iz Hrastnika, ki so uspešno zaključile strokovno usposabljanje ob koncu januarja 1972.

Glede na to, da je z 11. 6. 1972 stekla proizvodnja v obratu »Jutranjke« iz Sevnice na Dolu pri Hrastniku, lahko ugotovimo, da je kljub raznovrstnim težavam, ki so se pri gradnji sami kot taki često pojavljale in da se je resno pristopilo h gradnji šele v začetku meseca decembra preteklega leta, lahko rečemo, da je bil obrat v skupni površini 1.100 m² zgrajen zelo hitro, posebno še, če imamo v mislih, da se je prva razprava o tem vprašanju odvijala šele 26. junija 1971, se pravi, da ni preteklo niti leto dni.

V zvezi s financiranjem tega objekta naj omenimo, da stroški izgradnje obrata še niso znani, o čemer bomo poročali naknadno.

Želimo poudariti, da so delov-

ne organizacije z območja naše občine pri financiranju tega objekta pokazale veliko zanimanje, saj so prispevale svoja sredstva v te namene. Odpovedale so se sredstvom, ki so bila zbrana v skladu skupnih rezerv prejšnjih let, in prispevale z lastnimi sredstvi.

Predsedstvo in uprava občinske skupščine Hrastnik sta prepričana, da je zgraditev tega objekta začetek nujno potrebnih sprememb v panogah gospodarstva naše občine, kajti s tem je

podana prva sprememba, ki se po daljšem premoru uvaža kot nova veja k obstoječim, tradicionalnim gospodarskim panogam. Prepričani smo, da je to res šele začetek in da se bo po tem ali podobnem zgledu uvažanja novih dejavnosti na območju naše občine nadaljevalo, za kar imamo lahko polno zaupanje v naše delovne organizacije, da bodo z začetim nadaljevali in izkoristile obstoječe možnosti za formiranje novih dejavnosti, ki se nam nudijo.

Kolekcija otroških oblačil, razstavljena v obratu Jutranjke

Ali še naprej pozabljamo?

V pretekli mandadni dobi je odbor za izrekanje ukrepov izrekel precej izključitev in drugih ukrepov ravno iz naslova tatvin in pridobivanja koristi na protipraven način. Večina izgovorov se je nanašala na to, da se takih stvari drugje ne dobi, da so neuporabne za proizvodnjo, da so servisi dragi itd.

Ravno na tej podlagi je vznikla ideja, da bi članom delovne skupnosti lahko v okviru prostih kapacitet pomagali na ta način, da bi se članu lahko prodal za proizvodnjo neuporaben material in izvršile usluge. To zamisel zakonito določa statut podjetja, ko v okviru registracije predmeta poslovanja daje možnost, kar je sodno overovljeno, da se nudijo v okviru pomožnih delavnic ustrezajoče usluge po določenem ceniku, ki ga je sprejel odbor za poslovno politiko. S tem v zvezi je zagovarjanje na vse okoliščine odveč. Samovolja in tatvina se bo obravnavala kot hujša kršitev delovne dolžnosti, kar bo v večini primerov imelo za posledico izključitev.

Tatvina v tej ali drugi obliki je kraja lastnega denarja in denarja svojega sodelavca. Če pa še upoštevamo, da je cena iz cenika del precej nizka, predstavlja tatvina velik prekršek, poleg tega pa se mora vsakdo zavedati, koliko pomeni moralna oporečnost tistega, ki tudi sedaj nadaljuje in pozablja, da krade skupne stvari.

Tako imamo možnost, da lahko, upoštevajoč prometni davek, kupimo steklo in tudi kaj drugega, v kolikor je to v zvezi s pravilom. Vsak vodja je pač dolžan, da na podlagi naloga in odobritve vodi evidenco o uporabi materiala in časa. Obstoja možnost, da določeno zadevo opravlja strokovna oseba, če se lahko do-

govori glede izplačila nagrade izven rednega delovnega časa. V ostalih primerih pa se zaračuna delovna ura.

V kolikor pa gre za odpadni material, je pot znana. Če pa gre za pomembnejši inventar ali osnovno sredstvo, ki ga podjetje ne potrebuje in je odpisano, obstaja posebna komisija, ki lahko izvrši oceno, na podlagi česar se sklene pogodba in s tem postavljen zakonit način pridobivanja odpisanih in za podjetje nerabljenih sredstev.

Pri nudenju uslug pa je odbor za poslovno politiko sprejel naslednji sklep:

Ura v strgarsko cizlerski delavnici znaša 2,85 din, ura v ključavničarski delavnici — avto-geno varenje 4 mm pločevine 21,70 din, 2 mm pločevine 15,50 din, rezanje pločevine 26,60 din, elektro varenje 2,20 din. ura v mizarski delavnici, skoblanje, žaganje 1,20 din.

Če se storitev opravlja v rednem delovnem času, se prej navedenim cenam prišteje osebni dohodek na uro, ki znaša v cizlerski in ključavničarski delavnici 21,45 din, v mizarski delavnici 19,55 din.

Dovoljenje za nudenje storitev se dvigne v tajništvo podjetja, odda pa v pomožnih delavnicah.

K tem cenam se zaračuna še prometni davek v višini 21,5 %, tako za usluge kot za material.

Menimo, da smo v zvezi z možnim opravljanjem storitev in drugimi storili toliko, da si nikomur ni več potrebno na skrit način lastiti materiala in storitev. V primeru neupoštevanja teh ukrepov bo krivce doletela najhujša kazen. Ni prav, da nekateri člani še kar naprej kršijo, verjetno jim je prišlo to v navado, čeprav se najbrž ne zavedajo, da škodujejo sebi in drugim.

Takšen je nov obrat Jutranjke na Dolu pred otvoritvijo

ČREVESNI ZAJEDALCI

Črevesnih glist je več vrst — pri nas so najbolj razširjene tako imenovane valjaste gliste. Raziskave so pokazale, da danes trpita za črevesnimi paraziti dve tretjini človeštva. Črevesni zajedalci ali gliste, kakor jih običajno imenujemo, žive v črevesju svojega gostitelja — človeka. So ena najbolj razširjenih nadlog širokih ljudskih množic, še posebno pri nas. Praviloma jih najdemo pri ljudeh vseh starosti, zato si upravičeno zastavljamo vprašanje, kako naj rešujemo ta socialno-medicinski problem, kako naj spoznamo nosilce črevesnih zajedalcev in kako naj preprečujemo oziroma zdravimo to obolenje.

Gliste se zelo pogosto naselijo v prebavilih človeka. Znamenja glistavosti so nasploh neopredeljena. Pri hujših okužbah prevladujejo bolečine v trebuhu, motnje v prebavi, utrujenost, nemirno spanje in živčna razdražljivost. Črevesne gliste povzročajo v prebavilih človeka težave, ki se izražajo kot preobčutljivost, napadi, podobni padavici ali histeriji, krči, znamenja, podobna vnetjem možganskih open itd. Kot tujki v telesu lahko gliste povzročijo še vrsto drugih težav. Bolnik postane nemiren, razdražen, pogosto celo pobit, izgubi sposobnost za koncentracijo na delovnem mestu, zaradi česar lahko pride do nesreč pri delu.

Našleti smo nekaj splošnih znakov, ki nam lahko povedo, da so se v prebavilih naselile gliste. Zanimivo pa je to, da večina bolnikov sploh ne ve, da se je okužila z glistami. Zato se pogosto dogaja, da cele družine dolga leta ali celo desetletja gostijo te neprijetne parazite. Še posebno so ogroženi kolektivi, v katerih žive nosilci teh zajedalcev: otroški vrtci, internati, tovarne, šole. Najbolj izpostavljeni glistam so otroci, ki se okužijo pri dnevnih aktivnostih — pri igri, pri sesanju prstov itd.

Do okužbe pride pretežno skozi usta. Nalezljive oblike glist pridejo v usta s hrano, z umazanimi rokami, s pijačo in z drugimi predmeti, ki pridejo v stik z usti. Še zlasti težko je preprečiti okužbo z jajčeci in ličinkami, ki so zaradi čvrste ovojnice zavarovane pred vplivi okolja. Omenjeni obliki najčesteje najdemo v blatu človeka in nekaterih živali.

Civilizirani narodi nasploh mislijo, da živili ni težko zavarovati pred okužbo s človeškimi fekalijami. Res je, da sodobne sanitarije in odstranjevanje človeških fekalij v precejšnji meri pomagajo pri preprečevanju okužbe s črevesnimi glistami. Kljub temu pa je znana dolga vrsta primerov, ko so higienski ukrepi odpovedali in je prišlo do množične okužbe. Dejstvo je, da marsikje vrtove še vedno gnojijo s človeškimi fekalijami. Solata je eden najpogostejših virov okužbe, še posebno pri nas.

Poglejmo si nekoliko natančneje dve vrsti črevesnih glist, ki sta v naši državi najbolj razširjeni.

1. **Podančica** najčesteje napada otroke, ker pa je zelo nalezljiva, se okužba hitro razširi tudi na odrasle v družini. Samica podančice, ki potuje skozi debelo črevo in danko, okrog katere izloča ve-

liko število jajčec (okrog 11.000), povzroča okrog danke srbenje, kar je eden od najpomembnejših simptomov. Če jajčeca z umazanimi rokami ali hrano pridejo v usta drugih članov družine, se okužba naglo razširi. Otroci, ki se igrajo po dvoriščih, imajo pod nohti veliko teh jajčec; s sesanjem prstov in dotikanjem ust se tako vedno znova okužujejo. Jajčeca podančice najdemo v hišnem prahu (okužba z dihanjem), po omarah, mizah in oknih, v straniščnih školjках, v posteljnem perilu. Nasploh jih je največ po spalnicah, tako da je okužbi izpostavljena vsa družina. Iz družine se okužba razširi v otroške vrtce, v tovarne, kasarne in druge kolektive. V takih primerih je neobhodno potrebno zdravljenje vse družine oziroma kolektiva.

Najpogostejši znaki okužbe s podančicami so izguba teka, hujšanje, močenje postelje, nespečnost, šklepetanje z zobmi, bolečine v trebuhu, slabost, bruhanje in alergične reakcije organizma.

Da bi se obvarovali pred okužbo, si moramo redno umivati roke po opravljanju potrebe in pred jedjo. Med zdravljenjem in še teden dni po njem mora bolnik nositi tesno oprijeto perilo, ki preprečuje, da bi jajčeca podančice prišla v stik z rokami in se tako raznesla. Telesno perilo je treba prekuhati vsak dan, posteljnino, spalne srajce in pižame pa dva- do trikrat na teden.

2. **Navadna ali velika glista** je prav tako zelo razširjen zajedalec človeškega črevesja. Z njo je okuženih približno 650 milijonov ljudi. Navadna ali velika glista je dolga 15 do 35 centimetrov. Živi v tankem črevesu in se hrani z njegovo vsebino. Samica izleže približno 200.000 jajčec na dan; možnost okužbe je zaradi tega zelo velika. Jajčeca se izločijo iz organizma z blatom, se zunaj njega razvijejo v ličinke, pridejo ob ponovni okužbi spet v tanko črevo, prodrejo skozi njegove stene in potujejo po limfnih žilah in venah v jetra, v spodnjo zbiralno veno, v desno srce in v pljučne arterije. Iz pljuč pridejo v usta in od tam nazaj v tanko črevo, kjer se 75 dni razvijajo v odrasle gliste. Ni nujno, da bi bolnik v tej fazi razvoja navadne gliste imel težave. Tisti, ki pa jih vendarle imajo, običajno tožijo o krčih in neopredeljenih bolečinah v želodcu.

Do hudih težav, ki se lahko končajo celo s smrtjo, pride zaradi preseljevanja odraslih glist. Najdemo jih lahko v izbruhani hrani. Zaidejo lahko v nosno votlino in od tam v pljuča bolnika, v žolčevod, v žolčnik ali slepo črevo. Pri preobčutljivih bolnikih se lahko pokažejo znamenja zastupitve, ki ga povzroči razpadanje poginulih glist. Najpogostejši simptomi so nespečnost, izguba apetita, hujšanje, huda živčna razdražljivost; pri otrocih pa lahko pride celo do zastoja v telesnem in duševnem razvoju.

Ogledali smo si dve najbolj razširjeni vrsti iz množice glist, o katerih pa tu ne moremo podrobneje razpravljati. Omenimo le še to, da so pri nas precej razširjene tudi tako imenovane rudarske gliste, bičaste in tako imenovane strongiloides (glista, ki živi v tankem črevesu človeka). Te tri

vrste so nekoliko manj pogoste od prvih dveh, vendar pa zato nič manj nevarne.

Omeniti velja še to, da gre v 90 % primerov glistavosti za mešano okužbo, kar z drugimi besedami pomeni, da se v 90 % primerov v človeških prebavilih zaradi najmanj dve, lahko pa tudi pet vrst glist. Povedali smo že, da sta nalezljivi obliki gliste jajčeca in ličinka. Pri zdravljenju črevesnih parazitov moramo torej vplivati na ta dva faktorja, če želimo doseči dobre rezultate.

V minulih stoletjih je bila v rabi dolga vrsta zdravil zoper črevesne gliste, bolj uspešnih in manj uspešnih. Zdravila, ki bi delovala na več vrst glist oziroma na odrasle gliste, jajčeca in ličinke hkrati pa ni bilo. Šele od leta 1967 dalje, ko so Američani odkrili in poslali na tržišče tiaben-

dazol (Mintezol), je zdravljenje črevesnih okužb mešanega tipa uspešnejše. Omenjeni preparat namreč deluje na vseh pet vrst glist, ki smo jih v članku omenili ter na njihova jajčeca in ličinke, kar je nadvse pomembno. Zdravilo lahko dobimo tudi v naših lekarnah, seveda pa se moramo o zdravljenju glistavosti posvetovati s svojim zdravnikom, ki nam bo dal podrobne napotke. Velikega pomena je, da se angajamo vsi in tako podpremo akcijo za zatiranje črevesnih parazitov pri nas, še posebno pa pri naših otrocih in mladini ter v delovnih kolektivih. In ne pozabimo: če se s črevesnimi paraziti okuži en član družine ali kolektiva, je treba zdraviti vso družino oziroma kolektiv.

Dr. med. Ljubo Đorem

IZVLEČEK IZ VOZNEGA REDA POSTAJE HRASTNIK, KI VELJA OD 28. MAJA 1972 DO 2. JUNIJA 1973

Odhodna postaja	Namembna postaja	Prihod	Odhod	Opomba
Ljubljana I	Zagreb	3.07	3.08	
Zidani most	Ljubljana	4.06	4.07	
Sevnica	Ljubljana	4.49	4.50	
Ljubljana	Dobova	5.14	5.15	Zv. za Zagreb in Maribor
Dobova	Ljubljana	5.22	5.23	
Celje	Ljubljana	6.00	6.01	
Ljubljana	Sevnica	6.21	6.22	Zv. za Maribor
Dunaj	Rijeka	6.24	6.25	Zv. iz Dobove
Ljubljana	Dobova	7.39	7.40	Zv. za Dunaj in Beograd
Dobova	Ljubljana	7.55	7.56	Zv. iz Celja
Sevnica	Ljubljana	9.01	9.02	
Ljubljana	Zidani most	10.10	10.11	Zv. za Maribor in Zagreb
Zidani most	Ljubljana	10.54	10.55	Zv. iz Maribora in Zagreba
Ljubljana	Dobova	11.54	11.55	
Dobova	Ljubljana	12.26	12.27	
Rijeka	Dunaj	13.59	14.00	
Ljubljana	Dobova	14.30	14.31	
Dobova	Ljubljana	14.33	14.34	Zv. iz Celja
Ljubljana	Zidani most	15.36	15.37	Zv. za Zagreb in Maribor
Zidani most	Ljubljana	16.29	16.30	Zv. iz Zagreba in Maribora
Ljubljana	Celje	16.35	16.36	Zv. za Mur. Sobotu in Pulo
Zidani most	Ljubljana	17.24	17.25	Zv. iz Zagreba
Ljubljana	Celje	18.21	18.22	Zv. Dobova—Split
Dobova	Ljubljana	18.46	18.47	Zv. iz Celja
Zidani most	Ljubljana	19.36	19.37	Ob nedeljah in praznikih
Ljubljana	Dobova	19.39	19.40	Zv. za Maribor
Maribor	Ljubljana	19.59	20.00	Zv. iz Zagreba
Ljubljana	Zidani most	20.35	20.36	Zv. za Zagreb
Zidani most	Ljubljana	20.58	20.59	Zv. iz Maribora in Beograda
Ljubljana	Dobova	21.36	21.37	Zv. za Maribor
Dunaj	Ljubljana	22.59	23.00	Zv. iz Dobove
Rijeka	Dunaj	23.27	23.28	

Občinska priznanja športnikom našega kolektiva

Ob praznovanju letošnjega občinskega praznika je skupščina občine na svoji slavnostni seji dne 3. julija 1972 podelila posebno občinska priznanja tistim svojim občanom in kolektivom, ki so storili karkoli velikega na bilo katerem področju našega družbenega udejstvovanja.

S področja športnega udejstvovanja je skupščina podelila tri takaka priznanja in vsa tri so dobili športniki in športnice našega kolektiva. Namenili smo se, da vam jih поблиže predstavimo. Tako smo se pogovarjali s tov. Edijem Veckom, našim dolgoletnim državnim reprezentantom, Francem Baričem enim največjih športnih entuziastov, ne samo naše občine, ter Jankom Strgarškom, tehničnim vodjem ekipe ZRK »Steklar«.

EDI VECKO

je otrok našega kolektiva, saj je kot mnogi njegovih vrstnikov po končanem osemletnem šolanju najprej občutil toploto naših peči. Zaposlil se je kot odnašalec, vendar je zaradi svojega zanimanja za delo kmalu prešel v brigadni sestav. Težko delo ga ni oviralo, da je po več ur na dan udarjal po svoji priključeni celuloidni žogici. Bil je tak talent, da se je kmalu prebil med vodilne igralce namiznega tenisa v naši republiki. Kot takega so ga opazili tudi strokovnjaki. Edi je postal njihova tarča. Funkcionarji ljubljanske Olimpije so bili najhitrejši in domači SNTK »Kemičar«, katerega član je bil Vecko, je kmalu ostal brez svojega najboljšega igralca.

Edi, kaj ti je pomenil takratni prestop v vrste Olimpije?

Mislil sem, da sem takrat ravnal edino pravilno. S prestopom k Olimpiji sem dobil večje možnosti za napredovanje, ker so pogoji za trening v Ljubljani nedvomno večji kot v Hrastniku. Poleg tega pa sem bil resen tudi težkega fizičnega dela, kar se je pozneje pokazalo kot izredno важно.

Če sem te prav razumel, misliš s tem, da ne bi postal, kar si?

Da, tako je, težko je ob tako napornem delu dosegati vrhunske rezultate.

S celuloidno žogico si prepotoval domala celo Evropo; kje si dosegel svoj največji uspeh?

Veš, zame je bil velik uspeh to, kar sem dosegel doma; že takrat, ko sem prišel k Olimpiji, se mi je to zdelo strašansko mnogo, sicer pa je moj največji uspeh naslov evropskega prvaka v igri parov skupaj s Stipančičem, ki sva ga osvojila v Lyonu.

Edi, trenutno si v Avstriji, misliš še dolgo ostati pri naših severnih sosedih?

Kot tekmovalcem nimam več posebnih ambicij, zato si je treba čimprej poiskati primeren posel; moja davna želja je bila, da bi kasneje vzgajal druge, mlajše. Zato tudi nameravam med trenerje. Za Olimpijo pa bom nastopal, dokler me bodo potrebovali.

Ali so Avstrijci zadovoljni s tvojim delom?

Ko sem pred letom dni prevzel avstrijsko državno reprezentanco, je bilo vse skupaj nekako neorganizirano. Videl sem, da so fantje kar sposobni in zato sem se še bolj zagrizel. Mislim, da sem uspel. Rezultat, ki so ga fantje dosegli na zadnjem prvenstvu Evrope, pa je moj največji uspeh v kratki trenerski karieri.

Kako pa si zadovoljen s finančne strani?

Povsod te cenijo po delu. V tujini pa še toliko bolj; če so s teboj zadovoljni, se tudi pri žepu pozna.

Konkretno?

Ko sem podpisal pogodbo za prvo leto, je bilo v pogodbi 10.000 šilingov; letos pa sem podaljšal za 15.000 šilingov mesečno.

Torej si s tem kar zadovoljen?

Da, sem.

Kakšne načrte imaš, mislim športne in privatne?

S športne strani se mislim povsem posvetiti trenerskemu poklicu, kasneje mogoče pri Olimpiji, če me bodo potrebovali. Privatno? Ja, veš kot vsak človek bi si tudi jaz rad ustvaril prijeten dom. Sem poročen in ravnokar pričakujem povečanje družine, zato tudi mislim kupiti stanovanje v Ljubljani, kar pa precej stane.

Edi, danes ko si prejel tole posebno občinsko priznanje, kaj ti pomeni?

Mnogo, mnogo več kot si misliš. Prijetno sem presenečen, nisem pričakoval takšne pozornosti. Mislim, da sem pozabljen, veš, toda jaz se še vedno čutim Hrastničana, zato sem tega priznanja še toliko bolj vesel. Rad bi se zahvalil za ta prijetni trenutek in obenem pozdravil vse svoje prijatelje in znance in še posebej moje nekdane sodelavce, kakor tudi celoten kolektiv.

Hvala za pozdrave, dovoli, da še enkrat čestitam za vse, kar si dosegel, obenem pa ti želim še mnogo uspeha in srečo v družini.

Najlepša hvala!

FRANC BARIČ-NANI

je izreden športni entuziast. Dom brogarskega društva mu pomeni drugi dom. Skoraj vse svoje dosežanje življenje je posvetil ostrim čolničkom in valovom mnogih rek. Najprej je bil sam izreden tekmovalcem, v letih 1956 in 1957 pa redni član državne reprezentance. Danes je trener in gospodar v »Brodarskem društvu Hrastnik«.

Nani, dovoli mi, da ti čestitam za podeljeno priznanje; kaj ti pomeni?

Mnogo, predvsem pa obvezo, da moram še naprej in bolj delati kot do sedaj, čeprav menim, da nisem sam zaslužen za uspehe, ki jih naše društvo dosega.

Toda priznanje si dobil ti, za dolgoletno delo v brogarskem društvu, to je vendar popolnoma osebna stvar!

No ja, če je tako, pa naj bo!

Vidim, da si bolj skromen, pa mi povej kaj o vaših skupnih načrtih oziroma problemih?

Načrtov imamo veliko, vendar so vsi odvisni od enega samega problema, to je denarja. To je izredno draga športna panoga, mi pa nimamo niti osnovnih sredstev, zato si tudi ne moremo kaj več privoščiti. Kdaj imamo dovolj, fantje so disciplinirani, redno hodijo na treninge, pa čeprav mnogokrat samo gledajo drug drugega, ker nimamo dovolj čolnov za vse, zato imajo mnogi med njimi samo trening opazovanja. Žal je tako, in kljub najboljši volji ne moremo drugače.

Koliko članov pa je trenutno včlanjenih v društvo?

V društvu imamo trenutno nad 40 članov, vendar jih od teh redno tekmuje samo 7 do 10, pa pa še ti zelo redko, ker pač ni denarja za potovanja in nastope. Varčujemo kolikor se da, vendar s temi sredstvi ne moremo drugače. Na tekme hodimo s svojim kombijem. Če je le lepo vreme,

spimo pod šotori in tudi kuhamo si sami. Bolj nerodno je, kadar je slabo vreme in takrat se moramo zateči pod kako bolj varno streho. Sicer ti pa lahko povem tudi nekaj števil. Dotacija, ki jo dobimo od OZTK, znaša letno nad 20.000 din. En sam čoln pa stane 3.000 din, kje pa je veslo, ki stane 330 din, pa še obvezen pas in čelada, brez katere tekmovalcem ne sme na tekme. Poleg tega pa je lahko življenjska doba vseh teh rekvizitov izredno kratka.

Koliko denarja bi letno rabili za nemoteno delo?

Okrog 80.000 din, vendar je to številka, ki zajema samo osnovne stvari in nikakor ni pretirana.

O usepih društva vemo veliko, pa nam še ti kaj povej?

Najmočnejšo imamo mladinsko ekipo, za katero menim, da je trenutno ena najboljših v državi, če ne morda najboljša. Na mladincih pa je, da še dokažejo svojo pravo vrednost.

Vidim, da ti je zopet nerodno govoriti, pa naj še jaz nekaj pristavim!

Naslov mladinskega državnega prvaka v kajaku enosedu kar noče iti iz Hrastnika, oziroma iz družine Barič. Potem ko je bil Nani sam mladinski državni prvak, je ta naslov prevzel njegov brat, sedaj pa še njegov sin. Tradicija dobrih kajakašev se v družini Barič kar nadaljuje. Izgleda, da bo to tudi kanseje in da gredo tudi drugi po Nanijevih stopinjah, kar se tiče trenerstva in športnega entuziazma. Šport je v družini Barič zakoreninjen, izgleda na čvrstih in zdravih temeljih, in enega podpira Nani že celih 25 let, drži ga trdno in s polno mero volje in razumevanja, prav tako, kakršen je Nani sam.

Nekaj več nam je o stanju v ZRK »Steklar« povedal eden od ustanoviteljev kluba, njegov večletni tehnični vodja, izreden organizator in pravi ljubitelj rokomet, tov. JANKO STRGARŠEK.

Letos praznuje klub 5-letnico delovanja, koliko časa že dela v klubu?

V klubu sem od vsega začetka, sem eden izmed tistih, ki so pomagali tov. Cvelbarju pri ustanovitvi tega kluba.

Zato sem se tudi odločil, da se pomenim nekaj več s teboj. Kaj pomeni vašemu klubu priznanje »zaslužni občan«?

Vsekakor je to veliko priznanje in čast, obenem pa tudi obveznost. Letos namreč mineva 5 let, odkar smo pričeli v naši dolini gojiti ženski rokomet. V tem času se je z roketom aktivno ukvarjalo nad 100 žensk, trenutno pa je vključenih v naš klub okrog 40 igralk. Začetki so bili vsekakor težki, tu mislimo predvsem na igralski in strokovni kader. Kasneje je klub dobil stalnega trenerja, okrepilo se je vodstvo, vzgojila se je cela vrsta igralk. Že po 3 letih nastopanja so se

(Nadaljevanje na 13. strani)

V BOJ ZA PRVO MESTO — BREZ SREDSTEV

Konec julija so pričele rokometiške »Steklarje« pod vodstvom trenerja Dornika z intenzivnimi pripravami za novo prvenstveno sezono 1972/73. Kljub temu, da na prvih treningih še niso zbrane vse igralke, ker so nekatere še na rednih dopustih, tehnično vodstvo pričakuje, da bodo v jesenskem delu nastopile vse igralke, ki so nastopale v pretekli sezoni. Igralskega kadra kot kaže ne bo primanjkovalo, pa tudi resneje se trenira. Prvi treningi bodo vsakakor posvečeni nabiranju fizičnih moči, kasneje pa bo trening uigravanja nekaterih variant. V vodstvu pravijo, da bo kot vedno finančni problem največji, zaradi česar ne bomo mogli izvesti dovolj treninga tekem, kar bo vsakakor vplivalo na pripravljenost ekipe.

V tej sezoni bosta nastopali najverjetneje dve ekipi, in sicer prva v republiški ligi ter druga v zasavski ligi.

Glede na to, da še ni bilo zrebanja v republiški ligi, še ne vedo, katere ekipe bodo sploh nastopale v republiški ligi, ker so ligo zapustile kar 4 ekipe. Polet iz Murske Sobotice je izpadel, Branik, Olimpija in Brežice pa so se uvrstile v II. zvezno ligo — zahod.

Na osnovi vsega tega vseeno trde, da se bodo borile za prvo mesto, ker se bo naslednje leto prvak uvrstil direktno v II. zvezno ligo. Glede na to, da je Občinska zveza za telesno kulturo namenila »Steklarju« le pičla sredstva, vlada v klubu precejšnja mera bojazni, da bodo že v jesenskem delu sezone 1972/73 ostali brez sredstev, kar bi pome-

nilo, da bi morali zapustiti republiško ligo, kar na drugi strani pomeni konec ženskega rokometu v Hrastniku. Funkcionarji trde, da so se za trdno odločili, da s svojimi lastnimi sredstvi ne bodo več financirali redne dejavnosti. Takšno stanje pa je le skromna spodbuda za intenzivnejše delo, za priprave na eventuelno uvrstitev v II. zvezno ligo. Bralcem in navijačem sporočajo, da bi bilo za drugo ligo potrebno najmanj 20 starih milijonov, če pogledamo, kdo letos nastopa v II. zvezni ligi — zahod: Bosna — Bosanski Brod, Ekonomist — Trogir, Podravka — Koprivnica, Ivanič — Ivanič Grad, Jedinstvo — Tuzla, Koka — Varaždin, Split, Metalac — Zagreb, Lokomotiva — Mostar, Partizan — Brežice, Olimpija — Ljubljana in Branik — Maribor.

Potovanja na te tekme zahtevajo ogromna sredstva, obenem pa tudi precejšnjo odsotnost z dela. V primeru še nadaljnjega takšnega tretiranja ženskega rokometu v Hrastniku, pravijo v vodstvu, da najverjetneje v Hrastniku še dolgo ne bo drugoligaša.

Kot primer naj navedemo tu ekipo »Duvanske industrije Niš«, ki je letos postala član I. zvezne lige. Po informacijah iz »Sportskih novosti« je imela v pretekli tekmovalni sezoni v srbski republiški ligi na razpolago 18 starih milijonov din. Ta ekipa je bila formirana leta 1969 iz istega razloga kakor »Steklar«, ker imajo v tovarni zaposlenih precej žensk.

Tekmovanje v republiški ligi Slovenije za sezono 1972/73 se bo pričelo 3. septembra 1972, razpored prvenstvenih tekem je objavljen na 14. strani našega glasila.

Občinska priznanja športnikom našega kolektiva

(Nadaljevanje z 12. strani)

pokazali prvi vidnejši rezultati. Rokometiške iz Hrastnika so v okviru slovenskega ženskega rokometu igrale čedalje vidnejšo vlogo. Štirikrat so bile mladinske prvakinje Slovenije, vidno vlogo so igrale v republiški ligi, vsako leto pa jih je po nekaj nastopalo tudi za slovensko mladinsko reprezentanco. Vse to vsakakor ni prišlo samo od sebe, temveč je rezultat izrednega prizadevanja članov vodstva kluba in igralcev. Vse to, kakor tudi prejeto priznanje, pa daje vodstvu, kakor tudi igralcem še večjo obveznost, da še nadalje delajo v takšni smeri.

Problemi?

Rdeča nit od rojstva rokometu do danes v Hrastniku je vsakakor financiranje. Sredstva, ki jih vsako leto dodeli Občinska zveza za telesno kulturo Hrastnik, zadostujejo samo za dejanske tekmovalne stroške v republiški ligi. Zavedati pa se je treba, da mora vsaka, še posebno pa ženska ekipa, imeti za seboj podmladek, vzgoja le-tega pa tudi ni zastoj. Poleg tega nihče ne vidi, da je treba igralke obleči, obuti, da morajo biti zdravniško pregledane itd. Skratka, pojavlja se mnogo nujnih stroškov, ki jih pa noče nihče videti. Res je, da je v preteklem letu OZTK Hrastnik pokrila vse dolgeve iz preteklih let, obenem pa je za novo tekmovalno sezono namenila tako pičla sredstva, da se ponovno pojavlja kot največji problem financiranje. Javno je treba povedati, obenem pa izreči tudi javno zahvalo tovarišu Mlinarju kot podpredsedniku kluba, da bi najverjetneje morali že zdavnaj prenehati tekmovali, da se ni ravno on zavzemal za to, da je klubu preskrbel nekaj sredstev iz reklam drugih podjetij. Obenem pa je potrebno ponovno povedati vsem tistim, ki tako mislijo, da kolektiv steklarne z izredno pozornostjo spremlja dejavnost ženskega rokometu, da nudi pomoč pri obnovi in izgradnji objektov, direktno klubu pa ne daje finančnih sredstev, kar je pravilno, saj plačuje kakor ostali kolektivi, dokajšnja sredstva v

sklad za pospeševanje kulture in telesne kulture pri občinski skupščini Hrastnik, od koder prejema sredstva Občinska zveza za telesno kulturo Hrastnik. Financiranje v takšni obliki in moledovanje za vsak dinar bo v bodoče nemogoče. V vodstvu kluba dela precejšnje število članov Zveze komunistov, le-ti zaradi takšnega stanja postajajo vse bolj melanholični, kar vsakakor ni v prid nadaljnjemu razvoju ženskega rokometu v Hrastniku.

Počasi toda vztrajno se bo treba zavedati, da ženski rokometa, kakor menijo nekateri, ni muha posameznikov ali hoby, temveč da je v današnjem času, pa naj bo to katerikoli šport, nujnost in potreba.

Načrti?

Zaradi problematike financiranja klub nima izdelanega večletnega programa, ki pa bi bil vsakakor nujen in potreben. V naslednji tekmovalni sezoni stojita pred upravnim odborom kluba dve pomembni nalogi:

— najprej bo treba rešiti problem financiranja in za jesenski del tekmovalne sezone 1972/73 poskusi najnujnejša sredstva;

— tehnični odbor pa ima nalogo, da v prvi vrsti vzgaja mlade kadre, to je, da še nadalje najtesneje sodeluje s Šolskim športnim društvom osnovne šole Heroja Rajka Hrastnik in v tem okviru vzgaja dve pionirski ekipi, eno na Dolu in eno v Hrastniku, na drugi strani pa stremeti za čim boljšimi dosežki prve ekipe na tekmovalnem v republiški ligi. V tem tekmovalnem letu so vsi izgledi, da z maksimalno zavzetostjo igralcev in vodstva osvoji ekipa naslov republiškega prvaka, kar pomeni avtomatično uvrstitev v II. zvezno ligo — zahod.

Uvrstitev v to ligo je mogoča, ni pa kljub kadrovskim sposobnostim nobenih možnosti nastopanja, saj je potrebno za nastopanje v takšni konkurenci precej več sredstev, dvorana in še marsikaj. Kaj takega pa v Hrastniku v okviru takšnih finančnih možnosti nikakor ni mogoče.

Še enkrat se v imenu vseh javno zahvaljujemo za priznanje.

REPREZENTANCA SLOVENIJE ČETRТА

V letošnji majski številki smo pisali, da letos igralke Steklarja ne bodo nastopile v republiški mladinski reprezentanci, ker klub ni imel sredstev. Tik pred pričetkom državnega mladinskega prvenstva pa je vodstvo kluba našlo skupaj z vodstvom reprezentance rešitev iz te zagate, tako da sta v reprezentanci nastopili Nevenka Bratuša in Marjanca Mlinarič. Nastopiti bi morala tu-

di Lili Jelčič, vendar je bila ta čas na morju.

Obe igralki sta se dobro odrezali, posebno pa še Bratuševa, ki je bila z 22 zadetki prva strelka državnega prvenstva.

Letošnje državno prvenstvo za mladinke, ki je bilo na igrišču Slovana v Ljubljani, je organizacijsko slabo uspelo, prikazan pa je bil odličen rokometa.

Stop — za nogometne neuspehe!?

V soboto, 15. 7. 1972 je imel NK Hrastnik prvi občni zbor po štirih letih. Res je bil že skrajni čas, da je prišlo do tega zbora, ki naj bi bil preokretnica v hrastniškem nogometu. Občni zbor je sam dokazal, da so v Hrastniku še ljudje, ki imajo radi nogomet in ki so se odločno zavzeli, da tej športni panogi povrnejo nekdanji ugled v slovenski športni javnosti.

Občni zbor je bil res ploden. Skorajda ni bilo nepotrebnega besedičenja, diskusije so bile realne in konkretne. Ta zbor je dosegel svoj namen. Na občnem zboru je bil izvoljen nov upravni odbor kluba, za čigar predsednika je bil soglasno ponovno izvoljen tov. Drago Kozole, letošnji nosilec posebnega občinskega priznanja na področju družbenopolitičnega dela v okviru krajevnosti.

Novi upravni odbor NK Hrastnik je že tudi imel svojo I. redno sejo, na kateri so bile razdeljene funkcije in dolžnosti posameznim članom.

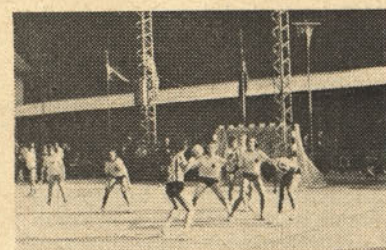
Upravni odbor NK Hrastnik sestavljajo:

Kozole Drago, Ferlič Jože, dipl. pravnik Viktor Sušin, Sihur vlado, Vukomanovič dr. Tomo, Premec Jože, Pevcin ing. Henrik, Mlinar Martin in Ačkun Miha.

Na prvi seji upravnega odbora pa so bile določene naslednje funkcije in zadolžitve: Predsednik NK in UO Kozole Drago, predsednik tehn. komisije Kle-

novšek Franc, tehnični vodja seniorjev Jager Avgust, tehnični vodja pionirjev I. Suljagič Rane in tehnični vodja pionirjev II. Očepsek Franc I. Tajnik kluba je tov. Česnovar Franci, povezovallec in novinar pa tov. Premec Jože, blagajniške posle bo vodil tov. Ferlič Jože, zdravstveno službo Vukomanovič dr. Tomislav. Gospodarsko komisijo sestavljajo: Mlinar Martin, predsednik, člana pa sta tov. Pevcin ing. Henrik in Ačkun Miha. S klubsko disciplino se bodo ukvarjali tov. Sušin Viktor, dipl. pravnik kot predsednik ter tovariša Pevcin ing. Henrik in Premec Jože kot člana.

Upravni odbor kluba z vsemi komisijami in organi so si zadali konkretne naloge. Upajmo, da bo pri svojih načrtih uspel. Resno in načrtno delo za pa bi moralo biti prvi pogoj za uspeh, ki naj bi prinesel hrastniškemu nogometu lepše in prijetnejše trenutke?

Nastop rokometiške

POHOD PARTIZANSKE PATRULJE

Patrulja iz Hrastnika se je udeležila partizanskega pohoda v Rečico.

Ko smo z avtobusom preko Laškega prispeli v Rečico, smo se zvrstili v kolone in krenili po cesti skozi vas Rečico na bližnji hrib, kjer je dala življenje za svobodo partizanka Mira Poprask-Janja. V isti četi je bil prvoborec Jerič Jože-Miha iz Hrastnika, ki je bil odgovoren za prehrano borcev vseh okoliških čet. V Rečici je bila zbirna baza borcev, ki so potem odhajali v razne kraje v brigade. Kljub temu, da so vaščani vedeli za bazo, so ostali zavedni Slovenci in do izdaj ni prišlo.

Ko so se na ta spominski dan 4. julija zbrale vse patrulje ob

spomeniku, je Jerič Jože opisal tisti dan, ko je padla partizanka Janja:

»Takrat sva skupaj odšla iz našega taborišča, da bi uredila še nekaj zadev glede oskrbovanja s hrano. Bližala sva se kmetiji, ko so izza vogala planili »belčki«. Zgrabili so me in komaj sem utegnil še pogledati na Janjo. Ko so me ujeli, je stala kakšnih pet metrov pred menoj. Kakor hitro je videla, kaj se je zgodilo z menoj, je skušala zbežati. Toda eden izmed »belčkov« je to opazil in ji pognal rafal v glavo. Mrtva se je zgrudila na tla in tisti hip sem sklenil, da jo maščujem. Ker sem vedel, da me bodo ubili, sem skušal zbežati. Enega sem sunil v trebuh, drugega v brado, potem

sem stekel po čistini, nato pa sem skočil v globok jarek in po njem v gozd. Streljali so za menoj, vendar me niso zadeli. Ker so me prej slekli in odvzeli vse stvari, tudi torbo z dokumenti in pismi, sem se odel v smrekove veje. Kmalu me je našla partizanska patrulja, s katero sem odšel v naše taborišče, kjer so mi preskrbeli obleko. Obenem pa so mi sporočili veselo novico — Janja je maščevana! Hudo mi je bilo za Janjo, vendar sem se ob misli, da so zajeti belogardisti dobili za služeno kazen, vsaj nekoliko pomiril.«

Vsi smo bili ganjeni ob tej pripovedi in Janjino junaštvo smo počastili z enominutnim molkom. Četa vojakov pa je za tem izstrelila tri salve Janji v čast.

Poslovili smo se od spomenika in ob partizanski pesmi ter pod zastavo, ki je plapolala nad nami, smo krenili nazaj v dolino proti kulturnemu domu, kjer smo dobili okusno kosilo. Nato smo po kratkem počitku krenili proti domu.

JASNA KOSM

literarno-novinarski
krožek Hrastnik

Kajakaši vedno boljši

Z malo upanja na večje uspehe smo pričeli z letošnjo tekmovalno sezono. Predvsem zato, ker je bila naša ekipa oslabiljena zaradi odhoda k vojakom tekmovalcev Rancingerja in Volaja.

Bili smo primorani izpopolniti ekipo z mlajšimi tekmovalci. Z intenzivnimi treningi in pripravami smo le delno uspeli to vrzel dopolniti. Vendar pa do pričetka sezone mlajši še niso dosegli kvalitete teh dveh tekmovalcev. Najbolj se je to opazilo na prvih tekmovanjih. Vendar pa so si sčasoma le nabrali izkušenj, tako da sedaj sredi tekmovalne sezone že dosegajo presenetljive rezultate.

Ves čas pa imamo težave zaradi pomanjkanja opreme, rekvizitov in čolnov. Fantje tekmujejo s povsem dotrajanimi čolni, ki so že zastareli in do skrajnosti zakrpani. Moramo reči, da v takšnih čolnih in pod takimi pogoji ne tekmuje nihče več razen nas in zato se počutimo, da smo precej zaostali za ostalimi sorodnimi klubi. V kategorijah kanujev pa v tej sezoni sploh ne moremo nastopati, ker nimamo primernih čolnov, niti opreme za tekmovalce. Tako se tekmovanje v večini udeležujejo le kajakaši. Do sredine letošnje sezone smo se udeležili štirinajstih tekmovanj. Med temi tudi prvenstva SR Slovenije, državnega prvenstva ter dveh mednarodnih tekmovanj, od katerih je bilo eno v Tacnu, drugo pa v Spittalu v Avstriji.

Vsekakor smo letos dosegli nekaj najboljših rezultatov v zadnjih nekaj letih. Tako vidimo, da kvaliteta naših tekmovalcev narašča iz leta v leto. Presenetljivo pa je napredoval Barič Franc mlajši ter dosegel najboljše rezultate med posamezniki. Po osvojenem naslovu republiškega prvaka med mladinci je postal tudi državni prvak.

V Spittalu je bil v slalomu najboljši od vseh slovenskih kajakašev v članski konkurenci. Na tem tekmovanju so bile vse olimpijske reprezentance, ki bodo nastopile v Münchnu. Zato se mu ta uspeh še posebno prizana in ga uvršča med prvih sedem kajakašev v Jugoslaviji. Tako je tudi postal s šestnajstimi leti član državne »B« reprezentance. Tako ima vsekakor lepe izgleda še za nadalj-

nje uspehe. Vidno je napredoval tudi Gnjiđić Rado. S solidnimi uvrstitvami na skoraj vseh tekmovanjih ter z doseženim 5. mestom v slalomu na državnem prvenstvu je pokazal dobro formo in tudi zanprej upamo, da bo ostal pri vrhu. Izenačeno kvaliteto pa dokazujejo v moštvenih voznjah, kjer dosegajo uspeh za uspehom. Naj omenimo le zadnji uspeh z državnega prvenstva v Ušcu, kjer so v ekipni vožnji v spustu dosegli drugo mesto, v slalomu pa tretje. Vsekakor pa upamo, da bi lahko bili celo prvi v obeh tekmah, če bi imeli boljše čolne, predvsem znatno lažje, kakršne so imeli njihovi tekmeči. Nedvomno bi z boljšimi čolni nadoknadili izgubljeno sekundo ali dve, ki sta jih ločili od obeh prvih mest. Vseeno pa je tudi to uspeh za naš majhen in skromen klub. Saj so le štirje tekmovalci osvojili sedem kolajn.

Vsekakor bi bil izkupiček še večji, če bi se državnega prvenstva lahko udeležili tudi naši kanuisti. Ker nimamo čolnov, se ni sta mogla udeležiti naša tekmovalca v C-2 Vidmar in Stoklasa, ki sta bila lani druga. Vseeno smo lahko zadovoljni z nastopi in uspehi v letošnjem letu.

Predvsem pa smo ponosni, da imamo že tretjič Hrastničani državnega mladinskega prvaka v tem športu. S tem pa tudi mladinsko ekipo na tako visoki ravni. Za prihodnje leto upamo, da bomo imeli tudi člansko ekipo in to zelo močno. Po vrnitvi naših tekmovalcev iz JLA Volaja ter Rancingerja upamo na vse najboljše. Bojimo pa se, da ne bomo mogli nabaviti čolnov ter opreme. Žal nas še vedno tarejo težave, pomanjkanje denarja, opreme, rekvizitov ter ustreznih sodobnih tekmovalnih čolnov, v katerih bi naši fantje lahko enakopravno tekmovali z drugimi. Saj dotacije od ObZTV le delno zadostujejo za tekmovanje in funkcionalne stroške za nabavo drugih rekvizitov pa moramo skrbeti sami.

Vztrajamo in upamo, da se bo to stanje izboljšalo. Vsekakor pa si to tudi zaslužimo, saj z doseženimi uspehi že dolga leta dokazujemo in predstavljamo kvaliteten šport v Hrastniku.

BARIČ ADOLF

Jerič Jože-Miha pri odkritju spominskega obeležja padli partizanki POPRASEK MIRI-JANJI. Padla je na pragu svobode 24. 4. 1945. Tov. Jerič Jože pa je takrat belogardistom ušel

Visoki gostje v planinski postojanki na Gorah

Razpored prvenstvenih tekem v republiški ženski rokometni ligi za jesenski del tekmovalne sezone 1972/73

1. kolo: 3. 9. Koper : Steklar
2. kolo: 10. 9. Steklar : Slovan

3. kolo: 17. 9. Borec : Steklar
4. kolo: 24. 9. Renče : Steklar
5. kolo: 1. 10. Steklar : Alples
6. kolo: 8. 10. Simplex : Steklar
7. kolo: 15. 10. Steklar : Gorenje
8. kolo: 22. 10. Sava : Steklar
9. kolo: 29. 10. Steklar : Usnjari

Zanimalo vas bo!

Prišli v podjetje

Kramar Franc, vzdrževalec v OZD 302; Rancinger Roman, ključavničar; Davidovič Borislav, odnašalec; Bajda Bruno, krogličar; Krošlin Anton, krogličar; Kralj Štefanija, odnašalka; Pavlič Ivan, pobiralec črepinj; Koritnik Karl II., strugar; Erman Branko, strugar; Levec Anton, strugar; Pust Martin, strugar; Košič Franc, ključavničar; Klemen Samo, cizeler; Ržek Igor, cizeler; Stoklasa Edi, ključavničar; Jamšek Darko, električar; Škofic Drago, električar; Brečko Anton, ključavničar; Cesar Drago, odnašalec; Kosmač Franc, odnašalec; Pašičnjak Helena, pomivalnica posode; Perdih Matija, vzdrževalec v OZD 302.

Odšli iz podjetja na lastno željo

Pilipovič Ismet, odvažalec zmesi; Smit Zdeslav, odnašalec; Napret Nada, izpihalka; Pohar Martin, odnašalec; Baljkovič Džerosim, ročni pihalec; Pokrajac Mi-

lorad, krogličar; Plevel Terezija, dežurni v kopalnici; Strmljan Franc, strojnik v OZD 111; Kajtna Ruža, kontrolor stekla; Sumič Sebiha, odnašalka.

Invalidsko upokojen

Tomše Martin, vratar.

Poročili so se

Martinčič Jožica in Drobne Vekoslav; Velše Marjeta in Stopinšek Franc; Kmetič Ana in Bajda Franc II.

Prirastek v družini

Potočnik Elizabeta — hčerko; Mrežar Marta — hčerko; Dolinšek Stanko — hčerko; Groznik Uroš — sina; Trošt Ivana — sina; Štaut Karl — hčerko.

POGOVARJALI SMO SE

GRASIČ FANCI, stekloslikarka

Nekaj osnovnih podatkov

Rodila sem se 6. 3. 1941 v Hrastniku. Ker je oče delal v steklarni, sem se tudi jaz zaposlila tukaj. Leta 1956 so namreč zgradili nov obrat slikarnice in ker me je to delo zelo veselilo, sem se prijavila na sprejemni izpit, katerega sem uspešno opravila. Tako opravljam to delo že polnih 15 let.

Si s svojim delovnim mestom zadovoljna, so osebni dohodki realni?

S svojim delovnim mestom sem v glavnem zadovoljna. Osebni dohodki pa se mi kljub temu ne zdijo realni, če vzamemo v obzir družbeni dogovor, ki tretira osnovo osebnih dohodkov za priučena dela v slikarnici, seveda s pogoji dela, 1.300 din. Verjetno se bo sčasoma tudi to uradilo.

Smatraš, da je delavsko samoupravljanje doseglo svoj cilj?

Smatram, da je delavsko samoupravljanje doseglo svoj cilj. Zdi pa se mi potrebno, da bi s kakšnimi seminarji še bolj uspo-

sobili člane samoupravnih organov za delo, ki jim je naloženo.

Si zadovoljna z delom samoupravnih organov?

Z delom samoupravnih organov sem na splošno zadovoljna. Zdi se mi, da bi bilo v bodoče nekoliko bolj potrebno prenašati sklepe in ostale probleme med kolektiv. Po mojem bi morali to delo opravljati predstavniki enot. Na splošno je kolektiv premalo seznanjen s samim delom samoupravnih organov.

Kaj misliš, da nam primanjkuje v okviru družbenega standarda?

V okviru družbenega standarda menim, da nam primanjkuje igrišč in varstvenih ustanov, da bi bili starši med delovnim časom brez skrbi za svoje otroke. Drugič, da bi se nekako uredilo glede slabih stanovanjskih razmer. Podjetje naj bi malo več investiralo v izgradnjo novih stanovanj, da bi ob delitvi stanovanj ne prišlo do tolikih razočaranj.

O nočnem delu žena in mladine smo slišali že precej, kaj misliš ti osebno o tem problemu, ali je rešitev?

Da žene ne bi delale ponoči, je bilo izrečenih že precej besed. Kjer se je dalo in kolikor se je dalo, so to že odpravili. Strinjam se, da se odpravi ta problem, kjer se le da. Vsak ve, da žena-mati težko pusti svoje otroke ponoči in da je delo ponoči za žensko zelo naporno.

Tvoji osebni načrti in želje?

Moji osebni načrti so, da bi podjetje še naprej uspešno sodelovalo, kar pa bomo dosegli z marljivim in samozavestnim delom. Sama pa si želim, da bi svoje delo še naprej opravljala, v kolikor mi bo zdravstveno stanje to dopuščalo.

Fanci, kar najlepša hvala za tale pogovor, z željo, da se ti načrti uresničijo in zdravstveno stanje ostane v najlepšem redu.

Izmenski vodja kontrole tovariš Knez Alojz se je poslovil od Lončarič Marije v svojem in v imenu njenih dolgoletnih sodelavk in ji zaželel veliko sreče in zadovoljstva

UPOKOJENA

Dne 30. 6. 1972 je bila upokojena naša sodelavka Lončarič Marija, delavka v oddelku kontrole. V Steklarni Hrastnik se je zaposlila 26. 1. 1948. Delala je več kot 24 let, pridno in vestno, najprej v notranjem obratu, kasneje je bila prestavljena v oddelek kontrole. Vsi smo jo poznali kot pridno, pošteno in vestno sodelavko, ki je bila ob vsakem času pripravljena pomagati.

Tov. Marija je že v rani mladosti okusila vse gorje življenja, že kot otrok je bila izpostavljena vsem težavam in grozotam vojne. Kljub mladoletnosti je aktivno

delala v narodno osvobodilnem boju, saj ima priznano sodelovanje v NOB od 1. 2. 1942. leta. Vojna in povojni čas sta jo izžepala, tako da je v zadnjem času že težje opravljala svoje delovne obveznosti. Kljub temu lahko rečemo, da je dala pri delu vse od sebe, tako da je svoje delo vedno marljivo opravila.

Tov. Marija, želimo ti, da uživaš svojo zaslužno pokojnino in da nas tudi v bodoče še obiščeš, ker te bomo še vedno imeli za del našega kolektiva, v katerem si ustvarjala 24 let.

r. r.

Invalidsko upokojen

Dne 11. 7. 1972 je bil invalidsko upokojen naš vratar TOMŠE MARTIN, rojen 15. 10. 1914 v

Globočicah. Martinova mladost je bila težka, izhaja iz kmečke družine. V svojem rodnem kraju je bil vse do leta 1944, ko so ga Nemci izselili v Nemčijo kot večino naših zavednih Slovencev.

Dne 12. 3. 1947 je prišel v Hrastnik, kjer se je zaposlil v Steklarni Hrastnik kot težak na transportu. Težko delo je njegovo itak slabo zdravje še bolj načelo, tako da je bil premeščen na novo delovno mesto industrijskega gasilca. To delo je vestno in z vso odgovornostjo opravljal več let. Lažje delo gasilca mu zdravja ni bistveno spremenilo, veliko hoje po halah tovarne ga je utrujalo. Zaposil je za ponovno premestitev in je tako zadnja leta bil na delovnem mestu vratarja ter je tudi to delo opravljal z vso odgovornostjo. Tih in skromen, vedno discipliniran je bil kot delavec spoštovan, pa najsi je delal v enem ali drugem obratu. Njegovi sodelavci so ga zaradi tega tudi spoštovali, čeprav ga je včasih bilo težko razumeti; takšne trenutke so mu pa radi oprostili, saj so vsi vedeli, da je temu kriva njegova bolezen. Zato mu vsi njegovi nekdani sodelavci iz transporta, gasilci in vratarji in vsi člani kolektiva, ki so Martina poznali, želijo v invalidskem pokoju veliko zdravja in osebne sreče v krogu svojih dragih, vsem želim pa se pridružuje tudi uredništvo »Steklarja«.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in strica

KREŽE MIHAELA

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem in sosedom, ki so nam kakorkoli v trenutkih žalosti pomagali. Iskrena hvala obema govornikoma, godbi in pevcem Svobode II, upravi in sindikatu steklarne za vence in osmrtnico, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so dragega pokojnika v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti na dolskem pokopališču.

Žalujoči: žena Terezija, sinovi Franci, Miha, Janko, Slavko in Jože z družinami

NAGRADNA KRIŽANKA

NAČELNIK, VODJA, PREDSTOJNIK	VZVIŠENA LIRSKA PESEM	VISOK ČASTNIŠKI RANG	ZDRAVKO PEČAR	SODNIK V GRŠKEM PODZEMLU	NOVINEC NA VIŠO KI SOLI	PRITOK SAVE PRED BOSANSKIM BRODOM	VISOKA IGRALNA KARTA	NAPRAVA ZA MERJENJE IZDIHANEGA ZRAKA	VZHOD, ŠPANIJA	PAUL LAFARGUE	SARAJEVO	STAR SLOVAN	SLOVENSKI GEOGRAFI UNIV. PROF. (ANTON)	SPECIALIST ZA UŠESNE BOLEZNI	ŽIDOVSKO ŽENSKO IME
SVEŽENJ		GRBAVO GOVEDO S KRATKIMI ROGOMI				BREZKUŽJE							HOLANDSKI SLIKAR (ANTHONIS) DEL VODOVODA		
ARHITEKT MIHEVC		MESTNI NASAD ŽIVAL, KI RIJE POD ZEMLJO				SLOVENSKI PRAVOPIS SRB. OKRAJ. MOŠKO IME			KIRURŠKI NOŽ DRUŽINA, ROBBINA						
MARIBORSKA PEVKA (MARJETA)			KOKOŠ JAPONSKI ŠOPEK CVETJA			IRIDIJ JEZERO V TURCIJI			NASEKANJE DRV	POMLADAN, CVETICA PROPELER, VIJAK					
STRM PADEC VODE VODOPAD	TEKOČINA V ZILAH ANGLEŠKI KIPAR (HENRY)			VODNIK ZA TUJCE STAROŽI DOVSKI KRALJ								KMEČKO ORODJE DEL VOZA			
CIČARA					SRBSKA JED NEBESNI POJAV								DEBELA KONICAŠTA PALICA ALEKSEJ KOSIGIN		
„NEDELJSKI“ ŠPORT		MUSLIMAN, ŽENSKO IME				ČUSTVENA RAZGIBANOST DVOJICA									GALIJ
BEOTIJEČ		NOČNO ZABAVIŠČE ENOSTRANSKI GLAVOBOL				PREVEŠEN DEL RANO CELNIK									
PRVI TON OKTAVE				ZEMELJ. OŽT. NANA MALAKI DRŠNI MOŠKORNI COLN			ULITATIS KAR. ČRKA HERMA FRODIT					KONICAŠT STIRIROB MEC	ČASOPISNI STOLPEC		DEŠNI PRITOK SAVE
SESTAVIL: KARLI DREMEL	ROČNI SODČEK NOBEL. NAGR. ZA MIR L. 1954 MARTIN LUTHER ŠPORTNI REKVIZIT				GRICEVJE V BELGIJI TUJE ŽENSKO IME								LUTECIJ FRANCOSKI PISATELJ (ERNEST)		
PAUL MUNI		LJUBEZNIV, USTREZLJIV ČLOVEK ALUMINIJ				DEL TELES						ITAL. FILM. IGRALKA (SOPHIA) MOŠKO IME			
PRECIZNI MEHANIČ					DRŽAVA V ZDA				OTOČJE OB NOVI GVINJEJI	NARAMNIK					
KRAVJI MLADIČ				SKUPINA ENAKIH IZDELKOV OTOKAR KERSOVANI						MESTOV ITALIJI MIRKO TEPAVAC					ŠPANSKI SPOLNIK
VRSTA ŽITARICE		FRANC. FILM. IGRALKA (MAGALI)				MIKAVNOST, OČARLJIVOST, PRI VLAČNOST					KAZEN, GLOBA				
MEDMET SMEHA		GLAVNO MESTO GANE				OSTRIVEC					ETILNI ALKOHOL, VINSKI CVET				

NAGRADNA KRIŽANKA

Za pravilno rešitev nagradne križanke razpisujemo 7. nagrad:

1. nagrada 30 din
2. nagrada 20 din
3. do 7. nagrada 10 din

Izretek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »Steklarja«, Hrastnik. Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo v uredništvu do torka, 22. avgusta.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko v juljski številki »Steklarja« smo do predpisanega roka prejeli 60 rešitev. Izžrebani so bili naslednji reševalci s pravilnimi rešitvami:

1. nagrada 30 din: Lipovšek Ivanka;
2. nagrada 20 din: Grohar Janez;
3. do 7. nagrada po 10 din: Crnkovič Milan I., Alt Vilma, Vogrinc Rezi, Povše Vili in Miklič Marjan.

PRAVILNA REŠITEV KRIŽANKE

VODORAVNO: Savinjska dolina, Aka, prstožidarstvo, Man, Lala, lopata, Jaro, Igor, Alani, samotar, ton, nravi, plaketa, Tokio, skoki, rek, gledalka, okol, pas, Airola, repar, odtok, L. S., rin, Masleša, avla, I. T., oaza, okač, mops, potop, atom, triko, et, opora, puma, Unna, Orr, late, Loren, Riss, Rea, idol, vrata, Arka, krt.

NESNAGA POVSOD NEKJE PA NAJVEČJA

Dostikrat vidimo, kako mnogi predčasno zapuste delovno mesto in se sprašujemo, ali res ni nobene dela, da bi še tisti preostali delovni čas izkoristili za očiščenje delovnega mesta. Kot delovni prostor ne moremo šteti samo 5 m svojega delovnega mesta, temveč celotno okolje in vse prostore, v katerih prebijemo kot člani delovne skupnosti ves svoj delovni čas. Mnogo je onesnaženega in mnogo je delovnih prostorov, ki bi bili potrebni čiščenja. Zelo pa nas čudi, kako je to mogoče v jedilnici, kjer preživimo čas počitka, pol ure ali tudi manj, kjer zaužijemo potrebno zakusko. Imamo eno čistilko za jedilnico, toda tudi tej se lahko zgodi, da gre na letni dopust ali v bolniški stalež. Zato bi morali tisti organizatorji dela, ki imajo na razpolago večje število žensk, sami odrediti delavke po vrstnem redu za čiščenje v primeru odsotnosti čistilke.

Prodajalke v bifeju in tisto osebe, ki ima opravka s hrano, ne sme iz higiensko zdravstvenih razlogov zaradi delitve hrane čistiti teh prostorov.

V jedilnici manjkajo stoli in mize, čeprav je bilo že dovolj

kupljenih. Morda se bo uresničila zahteva, da se stoli in mize pritrdijo. Torej v jedilnici je večkrat takšen nered in nesnaga, da ta prostor izgleda vse kaj drugega kot jedilnica. Tako stanje ni preveč lep odraz za vse tiste, ki obiščejo našo tovarno in če so že navdušeni nad proizvodnjo, pa se z jedilnico in sanitarijami ne moremo ponašati.

PREKLIC

Spodaj podpisana preključujem in obžalujem vse besede, ki sem jih izrekla proti Bevec Justu, Premec Jožetu in ostalim članom odbora za družbeni standard in stanovanjske zadeve ter se jim zahvaljujem, ker niso vložili sodnega zahtevka.

Volfand Fani
Cesta 1. maja 11
Hrastnik

HUMOR

Ali je mogoče, da se boste vi, dvainsedemdeset let stari možak, poročili z Julijo, ki jih ima komaj dvajset? Ali ni premlada za vas...?

Imate prav. Bom še počakal dve leti.

*

Po končani kinopredstavi, kjer so gledali film in je med ostalimi nastopala tudi Anita Ekberg, je mož sporočil svoji ženi naslednje: Ali si videla, kaj je seks bomba? Ha? To je ženska, ki se ji ob tuširanju noge ne zmočijo.

*

Povej mi, dragi, kaj te muči? — pravi nevesta svojemu možu. Saj sva se vendar dogovorila, da bova vse težave skupno prenašala.

Da, srce moje, res sva se tako dogovorila, — toda...

Tvoja bolezen je moja bolezen, prepričuje mlada nevesta svojega mladega možička.

Ohrabren s temi besedami pravi on: Veš dragica, danes je prišlo pismo, v katerem nama neka deklica sporoča, da sva postala oče.